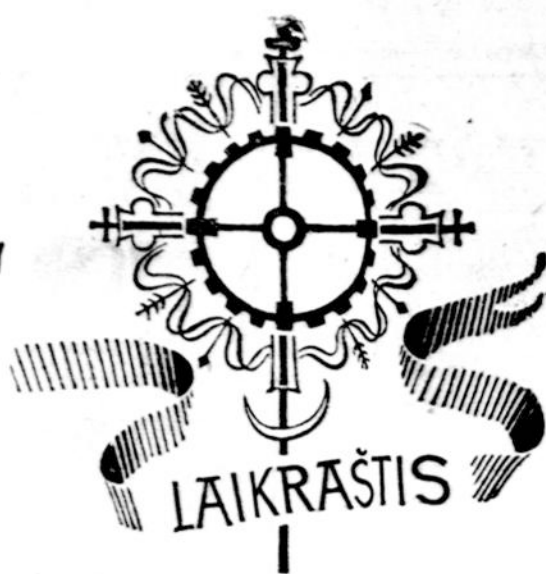

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society of the
Franciscan Fathers of Greene, Maine.

XXXVI Nr. 33 (59)

ANTRADIENIS, (Tuesday), RUGPIŪČIO (August) 14 d. 1951 M.

SIX CENTS

JAV VYRIAUSYBĖ SUSIRŪPINUSI LIETUVIŲ TAUTOS GEROVĘ

J. A. VALSTYBIŲ PREZIDENTO ATSAKYMAS KLEONUI
KUN. A. PETRAIČIUI

Šiais metais birželio m. 24 d. šv. Kazimiero parapijos salėje susirinkusi Worcester, Mass., lietuvių visuomenė, minėdama 11-ąją baisiojo birželio sukaktį, pasiuntė J. A. Valstybių Prezidentui Harry S. Trumanui raštą, prašydama panaudoti jo galimą įtaką, kad būtų sustabdytas žiaurus lietuvių tautos nai-

Valstybės Departamentas
D. G. Kunigui A. Petraičiui
41 Providence St.,
Worcester 4, Mass.

kinimas. Pasirašė susirinkimo įgalioti: Olga Keršytė, adv. Antanas Mileris, Pranas Paulionis, Mykolas Zemaitaitis ir Jonas Vizbaras.

Stilinga anglų kalba tekstą parašė gerb. kun. Mikas Tamulevičius.

Siomis dienomis k'ebonas kun. Augustinas Petraitis gavo šį Pono Prezidento atsakymą:

Vašingtonas,

1951 m. rugpiučio m. 3 d.

Mano brangusis Pone Petraitai

Baltieji Rūmai pavedė šiam Departamentui atsakyti į šių metų birželio m. 24 dieną adresuotą Prezidentui raštą, pasirašytą p-lės Keršytės ir keturių kitų, minint Worcesterio lietuvių visuomenės susirinkime vienuolikos metų sukaktį, kai Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą. Mes džiaugiamės, ga-
lėdami šia proga atsakyti į tosios grupės pareiškimą.

Valstybės Departamentas nori užtikrinti, kad ši Vyriausybė nuolat labai domisi ir yra giliai susirūpinusi lietuvių tautos gerove. Šio josios susirūpinimo įrodymas yra šiais metais vasario mėnesį Departamento įvestoji pastovi lietuvių kalba programa "Voice of America." (Birželio 2 d. ši programa buvo praplėsta iš penkiolikos į trisdešimt minučių kasdieną).

Pradedant programą, Valstybės Sekretoriaus Viešųjų Reikalų Asistentas Ponas Edwardas J. Barrett pabrėžė, kad Jungtinių Valstybių Vyriausybė dar 1940 m. liepos m. 24 d. yra pareiškusį pagrindinius šios šalies principus dėl Lietuvos pavergimo, ir kad mūsų

laikymąsi šių principų rodo faktas, jog mes nepripažinome Lietuvos įjungimo į USSR ir visą laiką pripažįstame diplomatinis ir konsularinius Lietuvos atstovus Jungtinėms Valstybėms.

Jūsų žinia čia pridedamas pilnas Pono Barrett pareiškimo nuorašas.

Jus nuosirdžiai gerbiu

(pas.) už Valstybės Sekretoriaus

Jonas M. Paterson'as
e. p. Užsienio Reikalų Skyriaus
Vedėjas

Derybos dėl naftos vėl kiek užkliuvo

Teheranas. — Kaip pranešama, anglų derybų su Irano vyriausybės atstovais vyksta patenkinamai. Tik paskutiniu momentu vėl kiek sukliuvo. Buvo atšauktas vienas posėdis, kuriame anglai turėjo įteikti savo naujus pasiūlymus. Kalbama, kad neoficialiai Irano atstovai dėl to plano pasisakė neigiamai, dėl to anglai numato padaryti jame kai kurių pakeitimų. Bet apskritai ir viena ir kita pusė rodo norą, kad derybos nebeutrūktų ir būtų pasiekta susitarimo.

Irano naftos pramonės suvalstybinimą anglai sutinka pripažinti, bet siūlo, kad jiems būtų palikta rafinerijos ir naftos laukų tvarkymas.

VENGRIJOJ ŽUDOSI ŽYDAI

Budapeštas. — Susiėmę už rankų išsoko iš trečio aukšto pro langą 56 metų amžiaus broliai dvyniai Szucs, kurie buvo žinomi kaip įžymūs Budapešto žydų bendruomenės vadai. Kelioni valandom prieš tai nusinuodijo pas juos gyvenusį jų 84 m. amžiaus tetą.

Šie įvykiai siejami su komunistinės vyriausybės vykdomu Budapešto gyventojų išvarinėjimu iš jų gyvenamųjų butų ir gabenimu į darbo stovyklas. Šiuo būdu iš butų jau yra išvaryta apie 35.000 asmenų, tarp kurių ir nemažas skaičius žydų.

Atstovų rūmai priėmė karinę sąmatą

Washingtonas. — Atstovų rūmai šiems fiskaliniams metams priėmė 56.062.405.890 dolerių sąmatą kariniams reikalingumams. Tai yra didžiausia JAV taikos meto sąmata. Liepos mėn. pasibaigusiais fiskaliniiais metais karinė JAV sąmata siekė 48.239.322.924 dolerius.

Atstovai atmetė pasiūlymą, kad į Europą nebūtų daugiau JAV kariuomenės siunčiama, kaip šešios divizijos. Bet jie sumažino pensijas tų asmenų, kurie iš karo pajėgų šiais metais pasitrauks ne dėl amžiaus ar netinkamumo, bet dėl kitų priežasčių.

Derybos vis kliūva

Tokio. — Paliubų derybos Korejoje vis dar beveik nepajuda iš vietos. Ligi šiol tebuvo kalbėtasi dėl pirmojo sutarties darbų tvarkos punkto, liečiančio neutralinės zonos klausimą. Bet jokio susitarimo pasiekti ligi šiol nepavyko. Komunistams davus Ridgway pareikalautas garantijas, kad neutralioje Kaesongo derybų zonoje daugiau nebesirasidys jų ginkluoti daliniai, ir derybas atnaujins, įvyko jau keturi posėdžiai, bet pirmyn beveik nepažengta. Komunistai vis reikalauja, kad paliubų neutralioji zona būtų praversta pagal 38 paralelę ir Jungt. Tautų pasiūlymą, kad ta zona būtų praversta pagal dabartinę fronto liniją, vengia diskutuoti.

Viename posėdyje adm. Joy išdėstė Jungt. Tautų pasiūlymą komunistų atstovai 2 val. 11 min. sėdėjo tylėdami, o amerikiečiai, rūkydami pypkes, laukė jų atsakymo, kol teko

KARAS GALIS KILTI ŠI RUDENĮ

Stockbridge, Mass. — Buvęs Valst. Departamento sekretoriaus pavaduotojas A. A. Berle pareiškė, jog visuotinis karas lengvai gali prasidėti šį rudenį Jugoslavijos užpuolimu. Berle nuomone, dalykai vystosi dar greičiau, negu iš laikraščių išrodo. Bet dar galį ligi lemiamųjų įvykių metai pra-eiti, nes yra duomenų, kad Sovietai nepasitiki satelitų armijomis, kurios galinčios karo atveju atsukti prieš juos.

SOVIETAI TIESIA ANTRUS BĖGIUS

Karaliaučius. — Paskutiniu metu laikui iš Rytprūsių pasiekę Vakarų Vokietiją asmenys praneša, kad Sovietai geležinkelio linijai Kybartai-Eitkūnai-Isrutis - Karaliaučius skubiai tiesia antruosius bėgius. Taip pat antrieji bėgiai tiesiami ir linijai Isrutis - Frankfortas (prie Oderio).

Bepilotiniai lėktuvai į Koreją

Washingtonas. — Pranešama, jog JAV pasiuntė į Koreją iš tolo valdomus bepilotinius bombonešius, kurie esą daugiau patikimi ir tiksliau suranda taikinius, kaip lėktuvai su įgulomis. Robotiniai lėktuvai gali būti diriguojami iš 200 mylių atstumo.

pasiūlyti kalbėtis kitais klausimais. Tik paskutiniajame posėdyje kiniečiai įteikė žemėlapi, kuriame pažymėta, pakreipiant šiek tiek savo naudai, dabartinę fronto liniją. Iš to daroma išvada, kad kiniečiai pagaliau leis į diskusijas tuo klausimu, nors optimizmo nerodoma. Esą tik įsitikinimas, kad komunistai vis dėl to paliubomis yra suinteresuoti.

Jungt. Tautos esančios pasiryžusios derybų nenutraukti. Jei komunistai derybas vilkins ir vengs diskutuoti numatytus klausimus, Jungt. Tautų atstovai lauks, kol kiniečiai leis į diskusijas arba nutrauks derybas.

Kinai telkia savo pajėgas

Sąjungininkų vadovybės žiniomis, derybų metu kinai sutelkė Korejoje gana stambias savo pajėgas. Taip pat sustiprinta ir perorganizuota S. Korejos armija. Pačiame fronte pastebėta žymiai daugiau prieš artilerijos. Iš šių duomenų sprendžiama, kad komunistai ruošiasi ofensyvai, jeigu pa-

Švedai atsiskakė lenkų maištininkus suimti

Stockholmas. — Švedų vyriausybė atmetė Lenkijos reikalavimą, kad būtų suimti į Švediją atvykę vieno Lenkijos karo laivo 12 sukilusių jūrininkų. Lenkai reikalavo tuos jūrininkus suimti ir išduoti. Manoma, kad pabėgusiems nuo lenkų laivo jūrininkams bus suteiktai prieglaudos teisė. Tokia pat teisė būsimanti suteikta ir keturiems lenkam pabėgusiems lėktuvu.

SOVIETAI ŽINOJO APIE PEARL HARBOR PUOLIMĄ

Nors paramą iš JAV gavo, bet žinią nuslėpė

Washingtonas. — Japonų teisingumo ministerijos tyrimų įstaigos direktorius Mitsusada Yoshihava JAV atstovų rūmų komisijai, tyrinėjančiai priešamerikietišką veiklą, pareiškė, kad Sovietai jau dviem mėnesiais iš anksto žinojo apie japonų planus užpulti Pearl Harborą. Tas žinias jiems suteikė vokiečių komunistas R. Sor-ges, kuris tuo metu buvo Vokietijos atstovybėje Tokio spaudos atstovas. Jis vėliau

liaubų derybos nutrūktų. Tai patvirtina ir į nelaisvę patekę prieš kariai.

Kovos fronte yra visai sumažėjusios. Bet sąjungininkų oro pajėgos vis stipriai tebepuola priešų užnugarį, daugiausia naikindamos geležinkelių linijas, tiltus bei priešų atramos bazines.

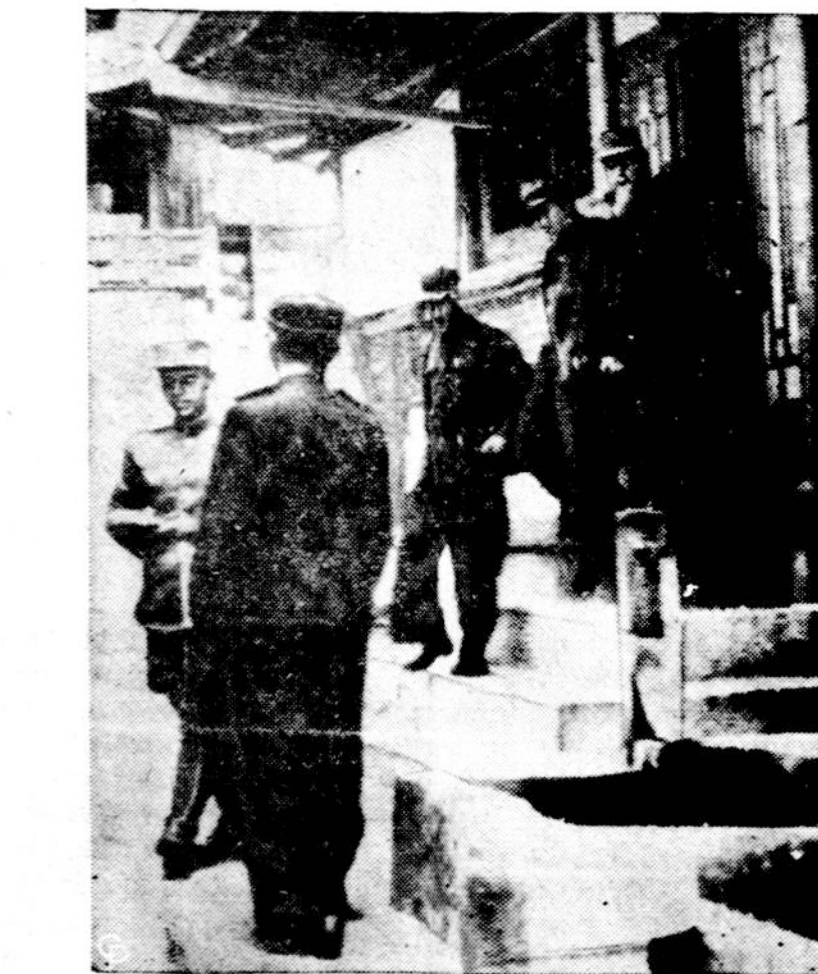
Pyongyango radijas paskelbė, kad Jungt. Tautų pajėgos tariamai panaudojusios fronte dujas. Dėl to S. Korejos užs. reik. ministeris įteikė Jungt. Tautoms protesto notą. Tokį kaltinimą komunistai kelia jau antrą kartą, bet sąjungininkai griežtai paneigė, kad dujos buvusios panaudotos.

NEMALONUS SUTIKIMAS

New Yorkas. — Į JAV atvyko naujas Čekoslovakijos pasiuntinys Dr. V. Prochazka. Bet čia jį pasitiki su plakatais demonstrantai, siūlydami jam grįžti atgal ir reikalaudami, kad būtų paleistas arkiv. Beran ir amerikietis žurnalistas Oatis. Tai "draugų" atstovų taip nemaloniai nutiekė, kad spaudos atstovams pasiaiškino negalįs duoti jokio pasakalė-jimo, nes dar esą su Amerika visai nesusipažinęs.

RAKETA PASIEKĖ 153 MYLIŲ AUKŠTĮ

White Sands, N. M. — Čia buvo išbandyta nauja "Viking" tipo raketa, kuri pasiekė rekordinį aukštį — 135 mylias. Penkių tonų raketa skrido apie 10 minučių apie 5600 mylių greičiu į valandą. Ji nukrito apie 41 mylią nuo išsivimo vietos.

Komunistų delegacija apsisprendė vėl pradėti derybas su vakariečiais. Jos buvo nutrauktos dėl to, kad komunistai savo ginkluotą pajėgą buvo įvedę į deryboms skirtą neutraliąją zoną.

RAUDONŲJŲ ATSTOVYBES — SNIPŲ PERYKLOS

Washingtonas. — Senat, McCarran išskėlė, kad komunistinių kraštų atstovybės Washingtono apipina visą kraštą snipų tinklu. Šį pareiškimą McCarran padarė ryšium su Senato vidaus saugumo komite-

to, kuriam jis pirmininkauja, vienos pakomisės dalies narių pranešimu. Tame pranešime nurodoma, kad vyriausybė ne-
atliko visų reikalingų žygių kraštui nuo žalingų svetima-
lių apsaugoti.

Trijų senatorių pranešimas remiasi New York City liudi-
ninkų prie uždary durų ap-
klausinėjimais, kuriuose buvo
daugiausia atkreiptas dėmesys

į turinčius diplomatinį arba
pusiau diplomatinį statusą as-
menis.

Senatorių pareiškime reika-
laujama, kad būtų vykdomi
pernai metais priimti saugumo
nuostatai, kurie numato, kad
gali būti neleidžiama įvažiuoti
į JAV net diplomatams arba
jie gali būti deportuoti, jei su-
daro pavojų krašto saugumui.
Valst. Departamento valdi-
ninkai pareiškia, kad "nepa-
linkių informacijų" esą apie
85 diplomatus arba asmenis,
priklausančius tarptautinėms
organizacijoms. Dalis jų jau
patys esą iš JAV išvykę.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Gen. Eisenhoweris iš savo vyriausios būstinės Prancūzijoje išvyko devyniomis dienomis į Vokietiją, kur inspektuos ten esančius sąjungininkų karinius dalinius ir praleis trumpas atostogas.

- Rugšėjo mėn. į JAV atvyks Italijos min. pirm. De Gasperi, kur kalbės dėl JAV-Italijos santykių ir Italijai tenkančio vaidmens Atlanto sąjunga.

- JAV ir Venecuela sudarė sutartį, pagal kurią JAV kariniai specialistai atvyks keturiems metams į Venecuėlą ir padės perorganizuoti bei apmokyti jos kariuomenę.

- Atstovų rūmams karinės sąmatos papildymas, pagal kurį numatoma apsaugai nuo atominių puolimų paskirti papildomai 5.768.000.000 dolerių.

- Vakarų sąjungininkai Vak. Vokietijai pranešė, kad jie nemumato sumažinti okupacinių išlaidoms numatytų sumų, kaip Vokietija pageidavo. Šiems metams vokiečiai turi sumokėti 1.750.000.000 dolerių okupacinių išlaidų.

- Prancūzų parlamentas 390 balsų prieš 222 patvirtino R. Pleven sudarytą ministerių kabinetą. Prieš balsavo komunistai ir de Gaulle grupė.

- Komunistinė Čekoslovakijos vyriausybė įsakė 120.000 politinių kalinių išvežti į Sovietų Sąjungą, kur jie bus panaudoti dabar ten vykdomiems kanalų kasimams ir kitiems sunkiems darbams.

- Žiniomis iš Graikijos, Sovietai Rumunijoje telkia dideles mases savo kariuomenės. Didelę jų dalį sudaro šarvuotųjų ir artilerijos daliniai.

- Ekvadoro vyriausybė oficialiai paskelbė, kad Peru daliniai puolė eilę Ekvadoro pasienio įgų. Esą sužeistų ir užmuštų.

Korejoje karas dar nesibaigia. Ugniasvaidžių svinamos priešų pozicijos.

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.
DARBININKAS
 366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.
FRANCISCAN FATHERS Kennebunk Port, Maine

VISI KVIEČIAM! ATSIŁANKYTI

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$5.00	Amerikoje metams \$5.00
Brooklyn, N. Y. \$5.50	Brooklyn, N. Y. \$5.50
Half year \$3.00	Pusei metų \$3.00
Foreign \$5.50	Užsienyje \$5.50

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7068

GEGUŽIUKAS KREMLIAUS LIZDE

Yra tokia paukštė, vadinama geguže. Lietuvoje ji liaudies dainų gražiai apdainuojama, bet nelabai gražiai į pasaulį ateina: visada iš svetimo lizdo. Vos išsiritus iš kiaušinio, labai greitai išpampsta, kitus paukštukus iš lizdo išvarto, o paskui išskrenda kvatotis. Liaudies dainų ji mėgstama dėl ypatingos savo giesmės, o ne dėl to, kad vaikus veisia svetimam lizde.

Revolucija taip pat mėgstama tik dėl jos giesmės. Žmonės traukia gražūs, nudailinti šūkliai ir dar gražesni pažadai. Ne iš karto jie pastebi, kad po revoliucijos sparnais, ir dažnai svetimam lizde išpampsta daug plėšraus elemento. Pradžioje jis gražiai gieda, paskui drasko. Dažnai apdrasko ir patį revoliucijos lizdą. Tokį rūpestį dabar turi bolševikų revoliucija su jos išperetu Mao-Tse-tungu. Tas gegužiukas pradėjo Stalinui akis draskyti.

Neseniai Pekingo komunistiniuose laikraščiuose buvo paskelbta plati, smulkiai išdėstyta kinų revoliucijos programa. Šeši jos punktai nepasako nieko naujo, ko nebūtų jau kartojusios komunistų reksnių gerklės. Tai yra tikrai apvalkalas pagrindiniams, septintam punktui, kuris pats įdomiausias gali būti Maskvai. Mao-Tse-tungas juo skelbia, kad yra ne viena, o dvi revoliucijos: "spalių revoliucija", nukreipta prieš kapitalistinius kraštus, ir "kinų revoliucija", atsiukta prieš kapitalistų kolonijas. Abi jos remiasi marksizmu ir leninizmu, bet turi skirtingus kelius ir uždavinius. Išvados iš to Maskvai nėra malonios.

Kapitalistiniai kraštai yra ne kurie kiti, kaip Europos ir Amerikos. Juos pakeisti proletariškais kraštais yra Maskvos uždavinys. Ji tą kovą veda jau nuo Lenino laikų. Tuo tarpu Azija yra kolonialinis arba pusiau kolonialinis kraštas. Čia turės susitvarkyti kinų revoliucija, vadovaujama Mao-Tse-tungo. Vadinausi, "mielas tėteli, didysis Staline, kuris mane moki, dalinkimės pasauliu ir garbe!" Mao-Tse-tungas to nepasako tiesiai, bet jis aiškiai pastebi, kad kinų revoliucijos siekimai nesutampa su maskviniais. Jie gali būti suderinti, — ir to siekiama, — bet Maskvai reikės visą laiką budėti, kad Mao-Tse-tungas nenusuktų Tito keliu. Stalino agentai lengvai nusuktų sprandą tam "geltonajam Leninui" (Mao-Tse-tungas save tokiu laiko), bet didelės masės kinų verčia būti apdairiems. Ir tai Staliną verčia daryti "nuolaidų."

Viena iš tokių nuolaidų laikomos ir Korėjos paliaubų derybos. Jos nebūtų prasidėjusios, jei kinai nebūtų susvyravę. Ir ką jie laimi Korejoje savo liejamu krauju? Jie rengia Sovietų Rusijai naują koloniją. O visos kolonijos Azijoje turi priklausyti kinams. Mao-Tse-tungui dabar geriau palaukti, o ne kovoti. Ir Maskva su tuo sutiko. Ji prisibijo savo gegužiuką visai paleisti iš lizdo. Jį dar glosto ir peni.

UPĖ

A. ŽILVINAS

Tuo metu kažkas į duris pasibeldė. Visi nutilo. Ir kambarin jėgo viceinspektorius, toks rimtas, juodais drabužiais apsirengęs. Valandėlį jis stabelėjo, permėtė akim visus ir tarė ponai:

— Didžios nelaimės palietė mokytojų šeimą. Kai gavom žinią, kad brangiausi mūsų žmonės — inspektorius Sidabras ir Tėvas Pranciškus — nuskendo, nutraukė konferenciją ir kaip visų įgaliojimas atėjau pareikšti užuojautos liūdesio valandėlę.

Kambary kilo toks triukšmas, toks klegesys ir juokas, kad atėjęs viceinspektorius nežinojo, ką daryti. Prieš jo akis stovėjo vienuolio abite inspektorius, o Tėvas Pranciškus — jo eilute apsilvilkęs.

— Bičiuli, einame persirengti. Dar čia susipainios visi galai, — pasiūlė Tėvas Pranciškus.

Kai jie persirengė, visi susėdo prie stalo ir ėmė šnekučiuotis. Visai pamiršo, kad paupyje policijos iškvieisti žmonės ieško skenduolių.

Staiga kažkas sudunda priangyje, ir į kambarį įgrįuva šlapias, guminius batais žmogus.

— Atsiprašau, ponai, tiesiog nebeįmanoma šandien tamstos vyro surasti. Tiek daug skenduolių... O svečiai!... Ponas inspektorius! — sušunka įėjusis džiaugsmingu balsu, — O, ir Tėvas Pranciškus! Kas čia dabar!

— Mes visai nesukendome! Klaidingai buvo pranešta policijai, — paaiškino inspektorius.

— Ačiū Dievui! O mes ten iš protelio kraustomės.

Ne spygliuotos vielos, o lėktuvai ir šunys

"Kai aš grįžau į vakarų Vokietiją, — rašo Hans Rebach, — tai patyriau, kad Sovietų koncentracijos stovyklos laikomos tokios, kaip buvo nacių: su spygliuotomis vielomis ir sargybų bokštais. Tai yra klaidinga. Dideli plotai Sovietų slaptajai policijai (MVD) leidžia laikyti jas taip pat atviras. Geriau jas būtų vadinti bausmių vietomis arba sritimis, nors ir lageriais jos ten taip pat vadinamos."

Karagandos lageris apima plačią sritį tarp Balko ežero pietuose ir Karagandos miesto šiaurėje. Tai kirgizų gyvenamas plokščiakalnis, apsuptas stepių, kurios dar vadinamos "bado stepėmis." Spygliuotos vielos čia atstoja Sibiro veislės piktų šunų ir kariškių lėktuvai (U-2). Jie kontroliuoja visą bausmės sritį, susikirstytą į kvadratus. Apskrieja ją kas dvi valandos. Pasakotojas nepažįsta, kad kam būtų pavkė pabėgti. Vienas vokiečių belaisvis bandęs bėgti, bet buvo lėktuvu surastas. Dėvus sutartą ženklą, artimiausioji karinės sargybos stotis jį pačiupo. Žmones ten laiko uždariusi šiurkšti gamta ir budri MVD sėklių akis.

Pasmerktųjų kolchozas

Karagandos lageris yra suorganizuotas kaip "politinio perauklėjimo kolchozas". Vyriausia jo vadovybė (upravlenije) yra įsikūrusi netoli Karagandos, Dolinkos kaime. Čia kitados buvo Volgos vokiečių gerai aptvarkyta sodyba. Tokių sodybų paupiuose yra ir daugiau, bet dabar jos apieštos ir sunykusios. Keturiuose iš tokių vietų yra įsteigtos "pasmerktųjų kolchozo" apygardos (odelenije): Karabas, Šarik, Kiseltov ir Košarba. Apygardos savo ruožtu suskirstytos į 9 arba 12 punktų (točki). Kiekviename punkte gyvena nuo 50 iki kelių šimtų nuteistųjų. Iš jų apie ketvirtadalį sudaro moterys. Viso Karagandoje yra apie 50,000 nelaimingų žmonių.

Tremiamųjų transportai ateina į Karabasą — paskirstymo punktą (peresyka). "Kai aš jį pasiekiau 1948 m. rugsėjo mėn., — rašo Hans Rebach, — tai čia buvo koks 12 tūkstančių privartų žmonių". MVD sudaryta komisija juos suskirstė darbams. Vieni nukurti ir traktorių stotis, kiti — į lentpiūves, treči — į gyvulių ūkius, dar kiti į akmens laužyklas arba anglies kasyklas. Hans Rebach pakliuvo į avių piemenis.

Žmonės minta ir serga kaip avys

Nuskirtieji avių ganyti, tarp kurių buvo ir Hans Rebach,

KARAGANDA

Koncentracijos stovykla Kazakstano dykumose

Čia patiekiamo aprašymo autorius yra HANS REBACH, vokiečių karo belaisvis, kuris Sovietų Rusijoje buvo nuteistas 25 metams ir prievartos darbams išsiųstas į Karagandą, bet paskui paleistas ir grąžintas į Vokietiją. Jis nurodo ir adresą savo bausmės vietos: KAZOKŲ SOVIETŲ RESPUBLIKA, KARAGANDOS SRITIS, 246 stovykla. Jo straipsnis atspausstas vokiečių žurnale "Der Spiegel" (1951. V. 25). — Kitos žinios paimtos iš knygos "Poland and Russia" (New York, 1944).

savo "tašką", vadinamą Proestorne, pasiekė pėsti, ėję 18 dienų. Čia buvo apie 800 avių. Kiekvienam atskaitė po 100 galvų; jie turėjo jas vasarą ganyti, o žiemą šerti. Pašaro pasigaminavo stepėse. Ėringoms avims be šieno buvo duodama dar avių ir pajudusių miežių. "Kadangi mūsų maistas buvo menkas, tai iš to avių priedo, jį nukliaukdami, išsivirdavome sriubos." Verdama ant ugnies, deginant žolę, nes žabų sunku pririnkti ir palapinėje pasišildyti. O žiema sunki ir snieguota.

Avinganiai dažnai suserga "avių karštligė". Žmonės kamuoja didelis karštis ir paralyžius. Persigūsię turi dar kelis mėnesius vaikščioti su kriukiais. Silpnesnieji neišlaiko arba paskui sunyksta, nes kas mažiau pajėgia dirbti, mažiau gauna ir valgyti.

Kas nepajėgia dirbti, paleikamas nusibaigti

Sovietų lageriuose nuteistieji vertinami tikrai pagal jų raumenis. Kas pajėgia dirbti, kaip mašina, tas ir daugiau patepamas, nes tai "darbingas padaras" (rabotjaga). Silpnesnieji arba nusidirbę gauna vis mažiau valgyti, ima nykti ir nurašomi į "dvėlingus padarus" (dochlojaga). Pasakotojas pastebi, kad daug jo draugų, vokiečių belaisvių, paliko sau sudžiuvusius kaulus Kazakstano dykumose. Lieka ten kaulai ir visų senesnių žmonių. Kas sulaukia 60 metų, dirbti jau nevaromas, bet ir nemaitinamas. Gali verstis kaip išmano, kol

badas akis užverčia. O yra Sovietų Sąjungos konstitucijos paragrafas, kuris skelbia, kad "kiekvienas senatvėje aprūpinamas". Jis į šitkryjų aprūpinamas saują žemės ant jo iščiulptų kaulų.

Žmonių krauju uždirbamas kapitalas

Sovietų lageriai nėra tik tam, kad būtų kur nubaustuosius padėti. Bausmės sąmoningai išrandamos ir nekaltais pritaikomos, kad netrukėtų darbo jėgos socialistinei statybai. Nuteistieji dirba nuo saulės patekėjimo iki nusiėdimo — mažiausia 11 valandų į parą, kai laisvas darbininkas tedirba 8 valandas. Nuteistiesiems nėra ir visos eilės švenčių, net revoliucinių. Jie į metus atidirba apie 330 dienų, o laisvas darbininkas tik 308. Iš tokio nelaimingo žmogaus išspaudžiamas mažiausia 20 procentų didesnės normos kaip paprastai. Jis prastai taip pat matinamas ir nieko jam nemokama. Jis dirba "dėl saujos smėlio ant savo grabo." Taip jis uždirba didelį kapitalą socialistinei valstybei. Gal kada uždirbs ir jos laido tuvmės saują smėlio, o komunistų partija pavirs "prišvinkusia mėsą."

Kampe atsirado krūva "mėšos"

Sovietų stovykloms tvarkyti yra išleistas "auklėjimo kodeksas". Devintame jo skyriuje rasoma: "...saugumu, disciplina, lydimu į darbo vietą ir priežiūra darbo metu rūpinasi komandos, sudarytos iš pačių su-

imtųjų (zakliučionnye)..." Tam darbui, be jokios išimties, parenkami kriminalistai. Jie turi ir dvi organizacijas, kurios tarp savęs varžosi dėl valdžios ir savuosius proteguoja. Vieni iš jų vadinami "urkas" (vagishai, perkeistas žodis "ukrast" — vogti), o kiti — "sukas" (pagal keiksmą "sukin-syn" — kalės vaikas). Jei vieni įsigali, tai kiti išpauina. Piau-na jie ir žudo taip pat jų prižiūrimuosius. Proestornės "tas-ko" viršininku buvo Ivanovas, nužudęs jau 16 žmonių.

Žmogžudystės vykdomos dažniausia naktį. Ryte viršininkui pranešama, kad "viename barako kampe 30 vyrų yra pavirtę mėsa." Lyg nieko nebūtų atsitikę, ištariama "Ladno" (gerai), ir ta "mėsa" pakasama. Pasakotojas tvirtina, kad tos dvi organizacijos, kurios yra išplėtusios į visas Sovietų koncentracijos stovyklas, padeda MVD policijai likviduoti nuskirtus mirti žmones ir "nesutepti rankų". Yra gi "auklėjamojo darbo kodekse" įrašyta: "...jie (nuteistieji) neturi patirti fizinį kančių ir žmogaus vertės pažeminimo..." Tai parašyta tik pajaukai ir neregėtam žmogaus pažeminimui.

Berlyne tai bent pagyvenome!

MVD slaptoji policija, pavedusi stovyklas tvarkyti kriminalistams, iš šalies budriai seka, kad visur būtų "ladno". Kai kuriuose "taškuose" ji pati visai nebeįsirodo. Tikrai praėjusio karo metu, ypač pa-

baigoje, buvo perėmusi valdyti nusmerktuosius. Stovyklose buvo palikusios daugiausia moterys ir pallegusieji. Visi stipresni vyrai buvo mobilizuoti. Iš kriminalistų buvo sudarytos specialios kuopos. Viena tokia kuopa, pavadinta "Jobanovropo" dalinys, dalyvaavo ir užimant Berlyną. Hans Rebach vieną kitą sutiko vėl grįžusį prie savo "darbo" stovykloje. "Aš negaliu pakartoti, — rašo jis, — ką jie pasakojo didžiudamiesi savo siutimu ir ištvirkimu". Yra žinoma ir iš kitų šaltinių, kaip raudonarmiečiai užimtuose kraštuose žudė žmones, plėšė jų turtą, niekino moteris ir paskui džiaugėsi: "tai bent pagyvenome!" Pasirodo, Sovietų Rusija buvo sąmoningai sudariusi tokius sužvėrėjusių kriminalistų dalinius.

Padaryk iš to laikrodžio du rankinius!

Prisigrobusieji Vakaruose visokioausio turto, raudonarmiečiai jį gabenosi namo, bet retas kas jį parsivežė. Pakeliniui "matuška Rosija", ta socialistinė rojū, jie buvo perleisti ner kontrolės punktus ir vėl anuoginti. Turtus susėmė valdinės įstaigos ir komunistų smetonėlės. Vis dėlto Proestorne "tašką" kaž kurio būdu pasiekė žadintuvus vokiškos firmos "Junghans". Viršininkas (načialnik) turėjo jį ant stalo pasistatęs, bet laikrodžio nėjo. Stovyklos darbai buvo tvarkomi pagal saulę arba iš nuojautos. Kartą jis pasiėmė ta "budilnyką" ir nusinėš į Karagandą pas laikrodininką. "Paskui mes patyrėme, kad jis pradžiai padarė iš jo du rankinius. Laikrodininkas jį išjuokė. Jis parsinėšė tą žadintuvą atgal ir pavedė jam eiti senąsias pareigas — stovėti vietoje, bet nerodyti laiko".

Stalino fotografas

Fotografijos aparatas Sovietų Rusijoje yra dar retesnis daiktas negu laikrodis. Tai tokia "pabaisa", kurios bet kam turėti negalima, kaip giltinės, kuri neša mirtį. Kas žino, kokį vaizdą gali nuimti: strateginį ar didžiausio skurdo, kuris pasauliui už geležinės sienos nerodomas. Visiems rodomas tik tai "dailus" to versų pasaulio valdovas — didysis Stalinas. Bet ir kas jį fotografuoja, gali patekti į nemalonę. Hans Rebach savo "taškuose" jį pati visai nebeįsirodo. Tikrai praėjusio karo metu, ypač pa-

Koncentracijos stovyklų didieji rajonai ir apygardos Sovietų Sąjungoje. Čia pažymėta KARAGANDA yra Kazakstane, i kur nuteisinti ir daug lietuvių per 1941 metų ir vėlesnius išvežimus. Kai kurie yra pakliuvę į koncentracijos stovyklą, o kiti paskirstyti tarp laukinių užbekų. Gyvenimo sąlygos yra žudantiškos.

— O! Tu čia sėdi! Manėm, kad ir tave prarijo upė.
— Bičiuli, tyliau. Eime! Jie gyvi. Visai neskeno.
Iėjusis lyg netikėdamas valandėlę stebi svečius.
— Bet kaip tai?
— O kas mum. Matai, sėdi, visi, ir gana.
— Tu jau burnelę ėmei.
— Ką veiksi, tokia šventė.
— Ir jum, ir jum! — paduoda ponai Sidabrienė stiklėlį antrajam pareigūnui.

Jis dar pasižiūri į inspektorių, Tėvą Pranciškų ir sušunka:

— Į skenduolių sveikatą!
— Ką tu, mandagumo truputį.
— Tai visi šeši gyvi?
— Šeši? — nustemba pirmasis. — O, ir pamiršau kitus vienuolius per ponios vaišingumą.
— Taip, mes visi čia, — atsiliepia Tėvas Florencijus.

— Palaukite, palaukite — kalba susijaudinęs antras "specialistas". — Jūsų turėjo būti šeši: Tėvas Pranciškus, ponas inspektorius ir keturi iš vienuolio, o čia tik keturi vienuoliai ir ponas inspektorius. Eime, bičiuli, kreipėsi į savo draugą, — dar vienas liko vandenyje.
— Ko tylite, ko nesakote? — užgraudė pirmasis. — Mes čia šnapsuojame, laiką padoriai leidžiame, o ten vienas brolis...

— Atsiprašau, čia vienas nesusipratimas, — įsiterpia inspektorius, — klaida įvyko.

— Vėl klaida!

— Mes su Tėvu Prancišku maudėmės, kažkas sumainė drabužius ir vienas kitą palikėm nuskendusius. Aš buvau tas penktas brolis, apsirėngęs vienuolišku drabužiu, kuris turėjo ateiti į paupį.

— Ar štai kaip. Taip ir pranešime nuovados viršininkui. Eime, bičiuli. Ačiū, ponai. Geras buvo skendimas. Dieve, duk ir daugiau tokių.

— Ką tu! Mandagumo truputį, — sutramdė antrasis.

— Ot galvelė! Paėmiau porą stiklėlių ir jau braška. Atsiprašome.

Jie įsėina ir kieme šaukia:

— Klaida įvyko! Jūs ten! Klaida įvyko! Niekas neskeno.

— Tai kurių galų mes čia vargstam! — atsiliepė balsai paupyje.

— Klaida įvyko! Niekas neskeno.

Iš ten atsišaukia balsas tolyn, ir taip aidai visas paupyje.

Pašlaitės taku parkudlena jaunieji meškeriotojai, užsimetę ilgus vytis ant pečių, pasikabinę terbikes su keliom žuvim. Sustoja ties inspektoriaus langais ir stebi.

— Žiūrėkite! Ten visi susirinkę. Įsėina!

— Bėkim! Dar gausime už drabužių!

Pro krūmus matosi jų meškerkočiai ir girdis šlepesnų žingsniai. Svečiai mato juos nuo priebučio ir viską supranta.

— Tai jūs! Gausite! — šaukia inspektorius.

— Bičiuli, Antanai, nesibark! Matai, geri mūsų paupio vaikai, — kalba Tėvas Pranciškus, — jie mėgsta laisvę ir juokus.

Vaikai dunda paupiu tolyn. Nuo priebučio skirstosi visi bičiuliai. Vienuoliai patraukia į vienuolyną, o ponai Sidabrai uždaro savo namų duris.

Pakalniū plaukia ramus vanduo. Jame atsispindi bokštai ir namai. Upė šypsoi ir sukasi tolyn.

„JUS PADEJOT ISTUKTI IS MIRTIES NAGU“

Nors DP stovyklų skaičius Vakarų Vokietijoje ir sumažėjo, bet IRO ir karinė valdžia vis nesiliauja jas draskyti ir kilnoti iš vietos į vietą. Būdinga, kad net sanatorijos ir ligoninės, kurių gyventojams daugiau negu kitiems reikalinga ramybė, neišvengia šitos perkilnojimų bangos. Štai neseniai iš įvairių amerikiečių zonos vietovių buvo surinkti ir atkelti prancūzų zonon 7 lietuvių džiuvinkai. Jų adresas: 14b Haidkappelle, Kr. Gammertingen, Heils tette Haid. BALF pareigūnai pasikrovė vieną dieną kelis CARE paketus, truputį riebalų, kelis desėtus markių, o svarbiausia — lietuviškos spaudos (deja, senstelijusios) ir nuvažiojo naujai atkeltųjų tautiečių apilankyti.

Susiradę pirmąsias dvi lietuviškas, nenorime tikėti savo akims. Abidvi prieš metus gulėjo Rottenmuensterio ligoninė: studentė Nasvytytė buvo po sunkios plaučių operacijos, kurios žaizdos vis negalėjo sugydyti, ir kasdien reikėjo išpumpuoti neįsivaizduojamą kiekį pūlių; jaunutė gimnazistė Montvilaitė kentėjo nuo sunkios plaučių astmos, — ji mažai kalbėjo ir, atrodo, kad apilinka jos visiškai nedomina.

Netrūkus jas iškėlė į amerikiečių zoną, ir mūsų ryšys nutrūko. Ir štai dabar tas abidvi mergaitės mes staiga sutinkame einančias žvyruotu keliu ir mums besišypsančias.

— Koks gi stebuklas jus taip greit išgėdė, — klausiau, žiūrėdama į plasnojančius šviesius Nasvytytės plaukus ir tiptingai lietuviškus veido bruožus.

— „Išgėdė“ tai per daug pasakytą, — šypsojosi jos. — Mus tik pastatė ant kojų. Bet ir tai buvo stebuklas.

O stebukladarių, pasirodė būta. Ir, toli gražu ne paskutinioji vieta toje stebukladarių eilėje tenka BALFui. Nuolat plaukė į sanatorijas riebalai CARE paketai, nors ir mažom sumom, pinigai. Nors ir mažytės tos piniginės pašalpos, — kai kada po 10 markių į mėnesį, — bet prie jų samatos — prie 6 markių kišenpinigių, gaunamų iš sanatorijos — tas pridedamas desėtas markių jau sudaro „kapitalą“. Užtekavo ne tik pašto ženklams ir laiškų popieriui nusipirkti, bet — svarbiausia — vaisiams. Vasarą Vokietijoje už 10 markių galima gauti 12,5 vyšnių, arba 15 kg obuolių; žiemą, kai rinkoj yra tik importuoti vaisiai, už tuos pačius pinigus jie gali nusi-

pirti ne daugiau, kaip 6 kg persikų ar apelsinų arba 4 kg bananų. Gydytojai jiems prirašo maždaug svarą vaisių į dieną, bet jais apsirūpinti palieka pačių ligonių iniciatyva. Kai ateidavo į sanatoriją kava ar rūkalai, ligoniai žinojo, jog šiuo metu BALF kasoj vaikosi vėjai. Reiškia, susipraskit, išsimainykkit... Šiandien reikalai su tos rūšies gėrybėmis visai blogėję, nes vokiečiai apsitvėrė neperžengiamais muitų nuostatais.

Tam pačiam kambary su Montvilaitė guli dvi latvės. Neturi jokių giminių, nei artimųjų. Lyg ir nepatogu buvo duoti saviems po truputį pinigų, o jas aplenkiti. Bet lygiai nepatogu iš BALF kasos šelpti svetimačius. Išėmė iš savo kišenės ir davė jom 10 markių. Vienos akys sublizga ašarom.

— Turiu jums atvirai pasakyti, — sako ji, — jeigu jūs vietoj būtų atvykęs mano tautietis, jis tikrai taip gražiai nepasielgtų. Tegul Dievas laimina jūsų tautą.

Kiti ligoniai, deja, negalėjo atieiti mūsų pasitikti: pav. J. Būtus, turįs atvirą prūsų abiejose pusėse, jokia operacija neįmanoma, nes pavojinga gyvybei; K. Noreika pozityvus tbc, sunkiai duodasi pumpuojamas oras, stiprūs plaučių suaugimai; L. Ciplijauskų į lovą paguldė. Jį randam bevartant „Tremtį“. Tai tautiečių dovana, kuri drauge su jais kilnojasi iš vienos sanatorijos į kitą. Bet ką reiškia mažytis dviejų puslapių laikraštis visai savaitė.

— Nieko taip jūsų neprasom, kaip lietuviškos spaudos, — sako Ciplijauskas.

Šitą prašymą likusieji pagauja, kaip dainos refroną: lietuviškų laikraščių.

Tai nėra mirties ar bado šauksmas, kuris šlandien skinda iš Kinijos, Indijos, Korejos ir atsimušia į Amerikos krantą — vienintelį krantą, iš kurio uostų į kenčiančias tautas plaukia ne tik kariai, bet ir maistas ir drabužiai. Jų šauksmas yra daug tylesnis ir visai kitos rūšies: mes kenčiame dvasinį badą, mes tenorime ryšio su tautiečiais anapus vandenyno, mes norime žinoti apie jų darbus, kovas, laimėjimus, mes norime — kaip nieko kito, — savojo lietuviško spaudinto žodžio...

Atsiveikinant su jais, mums vėl prabėgo pro akis visos BALF pastangos ir rūpesčiai — kaip sukelti tiems nelaimingiesiems šiek tiek pinigų, kaip iškviesti daugiau CARE paketų, kaip aprūpinti juos spauda, kaip suorganizuoti kokia pramogėlė. Bet reginsys dviejų mergaičių, kurios dar pernai gulėjo beveik mirties patale, o šandien lydi mums žvyruotu takeliu, ir jų mėlyni drabužėliai susipai vėjui, — šitas reginsys atlygino mums su kaupe visas pastangas ir rūpesčius.

Amerikiečiai skautai pasaulinėje Jamboree, Austrijoje (Bad Ischl).

LIETUVYBĖ IR MOKYKLINIS JAUNIMAS

M. J. ADOMAITIS

Laikas labai negaltingai veikia mūsų nenaudai. Prieš dvejus metus, kada didelėmis bangomis treminiai pradėjo plūsti į šį kraštą, jų vaikais lietuviškos dvasios turėjo daug daugiau negu šiandien.

Prieš dvejus metus vaikas, parėjęs iš mokyklos, skūsdavo, si, kad jam daug kas neaišku, nėra draugų, nėra su kuo paklausti. Šiandien jis jau apsiprato: ir susikalba, ir pažaidžia. Žodžiu, prisitaikė. Šiandien jau ta tuščia vieta užimta.

Prieš dvejus metus vaikas su nekantrumu laukdavo lietuviško laikraščio. Plėsdavo jį vyresniam iš rankų. Šiandien jau jis nelabai tų laikraščių žiūri. Žinios esą pasenusios, neįdomios. Per radiją ir anglišką spaudą susigadavo įdomesnių.

Ir ambicijos jausmas, kad tai mūsų laikraščiai, išblėso. Šiandien jau reikia pastangų priversti vaiką susidomėti tuo, kas yra mūsų.

Dabar vaikas su visa šeima susitinka tik trumpam laikui. Visą dieną jis praleidžia arba mokykloje arba tarp naujų savo draugų. Svetima įtaka nejudoms, bet nuolat braujasi į vaiką ir apima visą jo širdį. Jis tik angliškai žaidžia, angliškai niūniuoja, o lankas parapijone mokyklą ir angliškai meldžias. Kas bus iš tų vaikų dar po kelerių metų?..

Patys tėvai, vieni nesamoningai, o kiti samoningai, kad veikti nepatogu, tyli. Veikti iš tikro nepatogu. Vaiko akys reikėtų ir labai gerbiamus asmenis rodyti besikėsiančiais jam išrauti iš jo tai, kas jam iš tų tėvų įgimta. Tenka šauktis senelių pavyzdžio, pasakoti, kaip kadaise tėvynėje, carinės Rusijos pavergtio, seneliams buvo brukama „graždanka“, kaip seneliai tai „graždankai“ priešinosi ir laimėjo. Tenka dabar vaiką skatinti priešintis angliškai maldai. Kokia nauda iš to? — Tai žalinga visiems: ir Bažnyčiai, ir mokyklai, ir vaikui sielai. Bet veikti reikia. Atsakomybę tepisima tie, kurie tokią padėtį sudaro.

JIE ATSTOVAUJA LIETUVOS SKAUTUS

KANADOJE

Liet. Sk. Brolijos Vadijoje oro paštu yra gauta žinia, kad mūsų skautų reprezentacinis vienetas praėjusią savaitę buvo pakely į jamboree Austrijoje. Iš Diepholzo BALFo mašina jie liepos 29 d. atvyko į vokiečių skautų pereinamąją stovyklą prie Staufeneko pilies, Piding apylinkėje (Austrijos pasienis). Ten pat suvažiojo latvių, vengrų ir vokiečių skautai. Su visais pakeleivais kaimynais mūsų skautai gražiai susigyveno. Rugpjūčio 2 d. jie visi pajudėjo per sieną Austrijon — į Bad Ischl.

Mūsų skautai nusivėžė eksponatų tautodailės parodėlei. Jų tarpe yra odoje atspausť Lietuvos žemėlapis.

Liepos 30 d. lietuvių skautų Vokietijos rajono vadeiva vyr. sktn. V. Senbergas su ltais vadovais iš Staufeneko pilies išvyko Salzburgan (Austrijoje), kur sekančią dieną prasidėjo Tarptautinė Skautininkų Konferencija. Joje norima atgauti Lietuvos Skautų Brolijų lygiateisio nario vietą, kurią ji turėjo nepriklausomos Lietuvos laikais.

Mūsų skautų reprezentaciniam vienietui vadovauja sktn. Vyt. Skrinškas, padedamas pasktn. Olego Gešvento.

Atstovais konferencijon vyksta vyresn. sktn. V. Senbergas, sktn. kun. dr. J. Vaisnora (Lietuvos skautų vyr. dvasios vadovas — iš Italijos) ir pasktn. Pov. Vadopalas.

Dėl gausybės darbų ir reikalų kiek suvėlavęs, Jamboreen atvyksta ir nenulstamas visų skautų žygių talkininkas kun. V. Šarka iš Grohno.

Visų lietuvių skautų sutelktinėmis pastangomis Jamboreen išvykę skautai, siūsdami sveikinimus iš Austrijos, stengsis tinkamai reprezentuoti Lietuvą.

BOSTONO KESTUTENAI STOVYKLAUJA KEDRO KALNE

Rugp. 6 d. Bostono vietininkijos DLK Kestutė draugovė buvo visai savaitė išvykusi stovyklauti į Cedar Hill stovyklavietę prie Waltham, Mass. Kestutėnai yra dėkingi dr. D. Pilkaui, kuris prieš stovyklą nemokamai patikrino visų stovyklautojų sveikatą. Nenulstamam Bostono lietuvių veikėjui ir skautų bičiuliui p. Ivaškai reikiama padėka už nugalėtiną mašiną keštutėnų ir jų stovyklinių daiktų į stovyklą. Šią malonią paslaugą p. Ivaška jau ne kartą darė skautams.

G. J.

IKLIUVO

KARAGANDA

atkelta iš 3 p.

vim „Leicos“ apaartą ir fotografavo kitus kalinius policijos reikalui.

Katyno žudynių liudininkas

Tarp nuteistųjų kalinių Hans Rebach sutiko ir vieną lenką, kapit. Przybylski, Katyno žudynių liudininką. Kaip žinoma, bolševikams 1939 m. užėmus Lenkiją, buvo paimita į nelaisvę daug lenkų karininkų, kurie 1940 m. balandžio gegužės mėn. buvo išduoti netoli Smolensko (Katyno miške). „Gingluotos sargybos, — pasakojo Przybylski, — mus suvarė į barakus Katyno miške. Mums krito į akį, kad tie draugai, kurie buvo išsukiami tartyti, negrįždavo. Vienas iš mano draugų turėjo tabakinę, kuria ir aš naudodavau. Išvedus jį tartyti, aš ją paskui paėmiau pas vieną rusą. Tas mane sujaukino. Po to ir aš su kitais buvau iškvieštas iš barako. Mus nuvedė miškan prie duobės, kurioje pamatėme kalkėmis užpildytus lavonus. Vietni iš mūsų suklupo melstis, kiti raudodami prašė, kad neuždutų. Pasigirdo šūviai, ir aš nusiritau į duobę. Jutau, kad esu tik sužeistas. Dėjau esąs negyvas, ir mane taip pat užpylė kalkėmis. Naktį išsiuogiau iš duobės ir pasiečiau kolchozą. Čia dirbau turį laiką, kol mane suėmė ir nuteisė 25 metams priverčiamojo darbo.“

25 milijonai pasmerktųjų

Prievartos darbams į Sovietų koncentracijos stovyklas prigrusta milijonai žmonių, sumintų dėl įvairiausių priežasčių. Jie sudalyti ir į tam tikras grupes: KRD grupę sudaro „kontrevoliucionieriai aktyvistai“, KRE — „konrevoliuciniai elementai“ (dar nepasireiškęs, bet galįs pasireikšti), SOE — žmonės „neaiškios socialinės padėties“ (galį būti pavojingi kriminalistai arba kontrevoliucionieriai). Atskiras grupes sudaro buvę „buržuai, kulokai, sabotažnikai, šnipai, sovietinio režimo kritikai, užsieniečiai, nuteistųjų ar pabėgusiųjų giminės“ ir t.t.

Vienas Maskvos prokuroras, patekęs taip pat į nemalonę, vokiečių belaisvių tvirtino, kad Sovietų Sąjungoje pasmerktųjų gali būti tarp 25 ir 30 milijonų. Jiems eksplotuoti yra sudarytos penkis centri-

nės apygardos: Leningrado, Maskvos, Kijevo, Sverdlovsko ir Novosibirsko. Prokuroras tvirtino, kad 1948 m. buvo išvalytas Leningrado raudonosios armijos garnizonas. Apie 30,000 kareivių išsiusta į prievartos darbus. Hans Rebach 1948 metų vasarą matė atvežtus į Karabarą 2000 rusų karininkų, kurie prieš tai buvo Vokietijoje. Matyt, atsidūrę už geležinės sienos, „užsikrėtė buržuazinėmis bacilomis.“ Karagardos stovykla atities į „proletarišką galvosena“ arba perdirbs juos į „pašvinkusią mėsą“.

Čia gali sutikti seniai dingusius

Kas dar nežinoja savo kaulus, nors seniai būtų dingęs, gali būti sutiktas kuriam nors vergų stovyklos „taske“. Hans Rebach taip sutiko žurnalistą Antanasą N. Bielajevą, turėjusį pažintį su gen. George Marshallu. Už tai jis išėjo... avių ganyti. Rado taip pat amerikietį serg. Pittą Fervers, sumintą Vokietijoje 1945 m. Su juo buvo dar du negrai amerikiečiai. Aptiko dailią damą — Sofiją N. Vasiljevą, dukterį Maskvos gydytojo N. Pinus. Ji tarnavo JAV ambasadoje Maskvoje, buvo įsimylėjusi amerikietį, gražiai gyveno, net nuosavu automobiliu važinėjo, bet skurdžiai baigia dienas. Rado dar vokiečių lėktuvų bendrovės „Lufthansa“ direktorių Walterį Lutz ir buvusį Vladivostoke vokiečių konsulą Lamlą su dviem sekretoriais. Jie apkaltinti, kad dar prieš karą Hitleriui šnipinėjo.

Sovietų Sąjungoje žmonės viskuo kaltinami, nes be kaltųjų nėra kam sovietinio karo laimėjimus. Ten kaltinamas žmogus, kad jis gimė kurio nors caro generolo ar žandaro šeimoje, kad jo tėvas buvo fabrikanas, o motina — popo duklė. Ten kaltinamas žmogus, jei gatvėje pakelia nuoruką, numestą kurio nors užsienio žurnalisto ar pasiuntinybės tarnautojo. Ji gali reikšti šnipų sutartį ženkla. Ten būtų apkaltintas ir Adomas, kam jis paklausė leivos ir prarado rojų, kurį dabar prievartos stovyklomis reikia vėl „atkurti.“ Nekaltinti tikrai Kaino, užmušusio brolį, kad jis Dievą garbino. Kraujas nekaltą žmogaus revoliucijos vėliavą daro raudoną.

Informacija švietimo reikalais

Rytinių Jungtinių Amerikos Valstybių Tremtinių Komitetas, vykdydamas Tremtinių suvažiavimo š. m. balandžio 15 d. New Yorke nutarimą, yra pavesęs mokytojų Kazimui Mockui rūpintis švietimo reikalais nutarimo vykdymu.

Remdamasis pravesto su atitinkamomis Chicago institucijomis susirašinėjimo duomenimis, Komitetas yra nutaręs:

1. Išrinkti K. Mockų Chicagoje sudaromos liutanistinio švietimo vadovybės nariu; 2. paversti K. Mockui rūpintis liutanistinio švietimo reikalais rytinėse JAV, kol tais reikalais patenkinamai galės rūpintis vienos JAV sudaroma liutanistinio švietimo vadovybė;

K. Mockaus adresas yra: 337 E. St., So. Boston, Mass. Visi suinteresuotieji prašomi tuo adresu kreiptis.

Komitetas ragina visas vietas, kur yra bent keletas tremtinių vaikų, organizuoti pagal vietos galimybes liutanistinio švietimo pamokas visokio amžiaus moksleiviams ir tam tikslui vadovautis tremty — Vokietijoje naudotomis mokslo programomis, kol bus sudarytos programos labiau priitaikytos šio mato reikalavimams. Tremtinių komitetai bei tremtiniai mokytojai prašomi kreipti ypatingą dėmesį į švietimo reikalus.

Rytinių JAV Tremtinių Komitetas

Malonus Lietuvi, savo dosnia auka paremk NAUJĄ LIETUVIŲ RELIGINĮ, TAUTINĮ IR KULTŪRINĮ CENTRĄ — LIETUVOS PRANCISKONŲ VIENUOLYNĄ

Brooklyn 21, N. Y.

680 Bushwick Ave.,

Prie vienuolyno kuriama

DIDŽIULĖ SPAUSTUVĖ

kur spausdinami TT. Pranciškonų leidiniai:

1. DARBININKAS, du kartus savaitėje išeinąs laikraštis
2. AIDAI, pasaulio lietuvių mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas
3. SV. PRANCISKAUS VARPĖLIS, mėnesinis religinio - patriotinio pobūdžio laikraštis.

Taip pat kiti lietuviški laikraščiai, žurnalai ir knygos.

Naujam vienuolynui yra pirkti seni pamai, reikalingi kapitalinio remonto. Vienuolyno pirkimo skoloms padengti, remontams atlikti ir spaustuvei įkurti reikalingos didelės sumos pinigų. Be to, vienuolynui trūksta reikalingiausių baldų, kopyčiai reikalingiausių daiktų.

Už kiekvieną, kad ir mažiausią auką, Pranciškonai bus amžinai dėkingi.

Naujam Pranciškonų vienuolynui ir spaustuvei aukas prašome siųsti šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS

680 Bushwick Avenue

Tel. GLenmore 5-7068

Brooklyn 21, N. Y.

ŽOLINĖS RIMCIAI

Lietuvis — gamtos vaikas

Tark tik lietuviui vieną vienišą žinomo eilėraščio antrašę — Miskas ir lietuvis, ir jo širdis jau suplaka. Ar jis bus lauko artojas, ar fabriko darbininkas, ar aukštosios mokyklos profesorius, trauktė traukia žalią pievelę, liūdną berželį, dirvos ramunėlę, tėviškes liūnų ajerai ar tvenkinio purieną. Pasaulio krašte atsidūręs, užgirs tik "bakūžę samanotą", ir ašaroja.

Lietuviui gamta — tarsi kokia šventovė po atviru tėvynės dangum. Gamta kelia jo sielą į patį Dievą. Mūsų tautos istorija mirga šventaisiais šilais, ažuolynais, ugnim šventa, kūrenama vaidilūčių. Lietuvis negali švęsti savo šventės, atsisakyti nuo gamtos.

Lietuvis ir motina

Gamtos kūdikis negali nemylėti savo motinos. Mūsų liaudies dainose motinutė-motinėlė užima svarbiausią vietą. "Auginant dukrelę", ar sūnelį, "išleidžiant ją į marteles" ar "išlydint jį į karūžę", lietuvis širdyje gyvena jo motina, nors ji jau seniai išsėtusi "šaltuose kapeliuose".

Zemė, dangus ir motina lietuvių sujungė su jo šventiausiąją Motina, kurios šventės pasidarė mūsų tautos šventėmis.

Dangun ėmimas—Žolinė

Kokių gražesnių vardu Marijos dangun ėmimą lietuvis begalėjo pavadinti! Kokių gražesnių dovanų jis besugebėjo tą dieną savo dangiskai Motinai atnešti, kaip savo mielųjų, laukų žalumynus!

Visos sesės — lelijėlės iš pat ryto puošia savo galvas žydinčiomis gėlėmis, broliukai-dobieliai sagsto savo kepurės ir krūtines. Nesinį pūndais savo laukų ir darželių žalumynų, visi skuba į bažnyčią. Prie klausyklių kamščių: po tris, keturias eiles. Nuo pat ryto iki mišparų minios be palovos eina sv. Komunijos.

Vakarp pašventinti žolynai jau puošia kiekvieną lietuvišką pirkį. Kiemuose skamba jaunimo dainos, mirga tautiniai žaidimai ir šokiai. Net iš gamyklų grįžta piemenys ir gyvuliai gyvena Žolinės džiaugsmu.

O lietuvis artojas?..

Jam rūpi besiantas rugsėjis. Jis parenka gražiausių grūdų ryšulėlį ir nešasi bažnyčion pašventinti. Žolinėje ne tik tai jo širdis, bet ir jo laukų derlius privalo būti Dievo palaimintas ir šventas.

Parsinešęs namo šventintų grūdų, jis supila į aruodą ir laukia tinkamo laiko, kada pabers juos į išpūrentą, savo prakaitu aplaistytą žemę, motiną, maitintoją.

Giliom raukšlėm išvogtas jo veidas šypsosi. Šiemet Dievas davė puikų rudenį. Jei Žolinė graži, tai ir sėja pasiseks. Bus derlingi metai. Todėl jis

MASONAI ATGYJA

Prieš paskutinį karą Vokietijoje buvo 100.000 masonų. Hitleris juos uždarė. Dabar masonai Vokietijoje smarkiai atgyja. Masonų organizacijų jau priskaitoma 123. Masonai skelbia, kad Vokietijos gyvenime įvyko du dideli pasikeitimai: 1) masonai išėjo į viešumą; 2) seniau masonų ložoms priklausę pasiturintieji žmonės, dabar stengiamasi laimėti darbo žmonių mases. Vokietijos 9/10 dalis masonų yra protestantai, o tik 1/10 katalikai. Masonų spauda giriiasi, kad Vokietijos masonų tarpe yra protestantų ir katalikų dvysikių. Vokiečių didžioji masonų loža yra jauniausia. Viso jų ešą pasaulyje 60. Amerikoje esą 3 su puse milijono aktyvių masonų.

KUN. F. KAPOCIUS

Mes ir Marija

taip karštai meldėsi ir giedojo savo dangiskai Motinai giesmes!

Lietuvio meilė Marijai

Ne veltui Popiežiai Lietuvą pavadino Marijos žeme. Nuo Nemuno krantų iki pat Romos šventovių seniai nuskambėjo — rytais su patamse lietuvių šeimose giedama "Sveika, Aušros ir ašaroja."

MARIJOS DANGUN ĖMIMAS

Rafaelis

Zvaigždė šviesi, bažnyčiose — rožančius, pamaldoms pasibaigus — "Kas nori Marijai tarnauti"...

Nerasi lietuviškos pirkios, kur nebūtų Marijos paveikslas, nėra lietuviškos krūtinės, kurios nepuostų Jos šventas medaliukis, neužtiksi lietuviškos bažnyčios, kur nebūtų Marijos altoriaus; daugely jų rasi net po keletą.

Marijos altorių laiptai, šiluvos, žemaičių Kalvarijos, Vilniaus Aušros Vartų akmenys nudilinti lietuvių maldininkų keliais.

Pirmosios gegužės mėnesio gėlės ir žiedai puošia visuose kaimuose parengtus Marijai altoriukus, kur kas vakarą skamba Josios litanija ir giesmės.

Žymiausi mūsų dailininkai, muzikai ir poetai Marijai paaukojo gražiausius savo kūrybos darbus. Maironio "Marija, Marija" — virto antruoju mūsų Tautos himnu.

— Marija, į Tave šaukiame išstremtieji Jievos vaikai!

Kada visame pasauly šaučia kerštas, melas ir neapykanta, mes lietuviai meilės kupinom širdim bėgame pas savo dangiskąją Užtarytoją. Juk ji gerioji mūsų Motina, kuri negali apleisti savo vaikų!

Netekę tėvynės, atsidūrę žiaurioje tremty, vieni tik lie-

mas šalčio, alkio, troškulio ir skausmo bei netekęs daug kraujo. Išsekusiom jėgom jis meldėsi į Švč. Dievo Motiną Mariją, kalbėdamas rožančių, kada atgaudavo sąmonę. Jo rankų pirštai jam atstojo rožančių. Kai jis buvo išgelbėtas, štai ką papasakojo:

"Kada aš sužeistas pargriuvau, tą pačią minutę raudonieji buvo čia. Aš gulėjau kaip negyvas, ir raudonieji mane tokiu palaikė. Jie iškratė mano kišenes ir atėmė iš manęs viską, palikdami tik baltinius. Aš girdėjau, kaip jie surado ir nužudė mano draugą, kuriam aš skubėjau į pagalbą. Visą tą naktį raudonieji siautė aplinkui, ir aš negalėjau pajudėti. Gulėjau beveik nuogas ir man buvo labai šalta. Sekantį rytą raudonieji išvykus, mane rado užklydęs korejietis kareivis, ir nunešęs po amerikiečių sunkvežimiu, paguldė. Čia aš turėjau šokią tokią priedangą. Sekantį rytą raudonieji vėl atėjo ir, nepastebėję manęs gulintio po sunkvežimiu, sėdėjo į jį ir nuvažiojo, sutriuškindami

mano sužeistą kairiąją koją. Sekančias septynias dienas aš gulėjau atvirame ore be maisto ir gerimo, didžiausiose skausmuose, bet su didžiausiu tikėjimu ir pasitikėjimu Dangaus Karalienės pagalba. Protarpiais atgaudamas sąmonę, aš meldžiausi. Po septynių dienų surado mane komunistų patulius, nunešė į netoli esančius namus ir davė maisto, bet aš jo negalėjau valgyti. Jis ten mane paliko, ir aš išbuvau vienas kaip vaiduoklis tuose namuose dešimtį dienų.

Aš girdėjau amerikiečių tankus važiuojant pro šalį ir šaukiau juos, bet jie manęs negirdėjo.

Visoje šioje nelaimėje aš nė minutės nepraradau tikėjimo į Nek. Dievo Motiną Mariją, kad man atsiųs pagalbą. Ji ją man atsiuntė kovo 4 d. Amerikietis iš pirmosios marinių divizijos mane atrado beveik be sąmonės, kai mano lūpos šnibždėjo "Sveika Marija" ir nu- gabeno į ligoninę, kur aš dabar esu ir baigiu pasveikti."

RŪPINTOJĖLIO LIŪDESYS

VATIKANAS. — "L'Osservatore Romano" įdėjo gana platų straipsnį "Religinis folkloras Lietuvos žemėje." Straipsnio autorius L. K. anksčiau to paties laikraščio skiltyje yra rašęs apie Vidurio bei Vidurio Rytų Europos religinį folklorą, kurį sukūrė šalia bažnyčių tiek slaviskos, tiek neslaviskos tautos, kaip išvirsinį gilaus jų tikėjimo išraišką, kuri kiekvienam į jų žemę įžengusiam aiškiai kalba apie jų prisirišimą prie religijos. "Tarp šių pastarųjų (t. y.) neslaviskųjų tautų" — rašo straipsnio autorius — be jolios abejonės pirmenybė priklauso Lietuvai, kuri šiandien kaip nepriklausoma valstybė yra išnykusi iš Europos žemėlapių ir kurioje religinio folkloro ryšys su kraštovaizdžiu yra toks gilus, kad negali būti nuo jo atskirtas. Ten visur vyrauja reikšmingas aukšto kryžiaus ženklas, kuris, kaip teisingai išskėlė Jucevicius savo veikalė "Žemaitijos charakteristika", "išskyla tarp miškų, laukuose, kelių kryžkelėse ir netgi kiemuose, kur gyvena ūkininkai."

Simtmečių eigoje šalia paprasto lotyniško kryžiaus išsiskyla mažos koplytėlės, įvairiai papuoštos skirtingais ornamentais pagal apylinkės bei sritis. Jose pastebimi aukštos meninės vartės ornamentiniai elementai ir tokie savotiški, kad neturi jokios giminytės net su artimiausiomis geografinėmis sritimis. Be šios bendrosios tipizacijos gali būti išskeltas tokių koplytelių dirbėjų palinkimas kreipti dėmesio į vietinį pamėgimą tam tikros formos, tam tikro nustatyto

dydžio, būdingo ornamentų tipo, kaip lygiai ir atvaizdą, kuriam ji skirta, atvaizdą, įrežtą dažniausiai medyje, o kai kada ir daugiaspalvi. Ir tai nėra kokie neapdirbti atvaizdai. Kai kada jie rodo tokį linijų kilnumą ir tokį įmantrų skonį, kad sudaro tikrus meno kūrinius, ir yra labai gaila, kad jų autoriai pasiliko nežinomi.

Toliau straipsnio autorius kalba apie plačiai Lietuvoje paplitusį Kristaus Rūpintojėlio atvaizdą. Kalbėdamas apie liūdną Rūpintojėlio veido išraišką, autorius cituoja iš prof. B. Ginet — Pilsudskio studijos *Les croix lithuanienes*: "Kristaus bruozuose Ispautas toks liūdnumas, kad širdį suspaužia pažūrėjus." Toliau autorius sako: "Kristaus Rūpintojėlio ypač prieš nepriklausomo valstybinio gyvenimo atgavimą, kai lietuvių tauta buvo slėgiama rusiškiosios prispaudos, be jokios abejonės katalikiškiems to krašto gyventojams reikė pačią lietuvišką sielą, nuolatos kendantį dėl sukaustytos Tėvynės likimo. Ir kai siautėjo Maskvos prispauda, kai svertimieji plėšė iš Lietuvos geriausios jos vaikus, išsijudami juos į ledyniuotas tolimo Sibiro sritis, tylinčios minios, pamaldžiai suklupusios prieš šį atvaizdą, maldos valandose matė šventojo veido liūdnumą savo pačių skausmo atspindį. Tuo labiau, kad bet koks jo pareiškimas nuožemas prispaudėjo buvo aiškinamas, kaip nepaklusnumo ženklas.

"Kristaus Rūpintojėlio atvaizdas — baigia straipsnį autorius — rašančiam yra būdingas įrodymas patriotinių ir

religinių jausmų susiliejimo tuose katalikiškuose Vidurio Rytų Europos — slaviskose ir neslaviskose — kraštuose, kurių gyventojai, ištatyti priešingo politinio likimo bangoms, turi kovoti ir ginti savo sielą vardan tėvynės ir religijos, kurioms abiem grasi na tas pats priešas."

"Vienybės" pirmumo principas

Antrą kartą pasisakydama dėl tikybės ir tautybės pirmumo, "Vienybė" nurodė tokį argumentą:

"Darbininko redaktorius žino, kad lietuvių tauta buvo pirmiau, negu budizmas, krikščionybė ar mahometanizmas". Vadinasi, tauta yra pirmesnis už religiją, tai jau priklauso ir pirmą vietą. Pagal "Vienybę" išeina, kad ji net turi būti tautos tarnaitė.

"Darbininko" redaktorius, be abeje, žino, kad lietuvių tauta buvo jau prieš du su puse tūkstančio metų. Gal ji nebūvo visai tokia, kaip dabar, bet buvo. Ji buvo ir dar seniau: iš kitų tautų išaugo arba kitoms davė pradžią. Tačiau buvo ir toks metas, kai tautų visai nebūvo, o buvo tik vieni vienas žmogus ir paskui žmona. Jie rado jau visokių gyvųjų, galimas daiktas, ir beždžionių, kurias kiti laiko savo pirmaisiais tėvais. Tikėjimas ir mokslas sutaria, kad gyvulys atsirado pirma už žmogų. Gyvuliškumas kilmės atžvilgiu yra pirmesnis už žmogiskumą. Ir tai nėra jokia erezija. Šv. Raštas tą patį sako. Bet jame taip pat parašyta: "Nesielkite, kaip arklys ir mulas, kaip tie bepročiai gyvuliai", nors jie ir anksčiau už žmogų sutverti.

"Vienybės" pirmumo principas reikalauja elgtis priešingai. S.

Lietuviai pasaulyje

VOKIETIJA

• Dr. Z. Ivinskio paskaitos. Beveik dvejus metus be pertraukos įtemptai dirbęs Romos archyvuose, prof. Z. Ivinskis išvyko atostogų į Vokietiją. Savaitę jis pagyveno pas Dr. A. Maceiną Freiburge, o dabar yra nuvažiavęs pavišėti pas Grinius prie Muencheno. Ta proga jis liepos 29 d. skaitė dvi paskaitas apie Mindaugo krikštą prieš 700 metų ir Lietuvos bažnytinės provincijos įkūrimą prieš 25 metus. Pirmoji jo paskaita buvo Funk karėivinių emigraciniame Muencheno centre, kur emigracijos laukia apie 150 lietuvių. Kita paskaita buvo vadinamoje Sleichsheim stovykloje prie Muencheno, kur taip pat gyvena apie 150 lietuvių. Nors diena pasitaikė karšta, bet reto svečio paskaitų išgirsti buvo susirinkę palyginti nemaža žmonių.

• Dr. A. Maceinos sveikata vėl sušlubavo. Atėjo žinia, kad Freiburge gyvenantis Dr. Maceinos širdies negalavimai vėl pasikartoję beveik tokia pat forma, kaip žiemą. Dar nežinia, ar jam gydytojas vėl uždraus dirbti, kaip buvo uždraudęs tada. Dabar jis baigia rašyti "Niekšybės Pasiapties" knygą vokiečių kalba.

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavime perrinkta nauja valdyba, kurią sudaro Pr. Zundė, E. Simonaitis ir Pr. Karalius. Valdyba yra pasiryžusi atgaivinti Vydūno leistą vokiečių kalba laikraštį lietuviams "Unsere Stimme".

Laisvos Europos studentų ir jaunimo suvažiavime, kuris įvyko Berlyne rugpjūčio 15 d., lietuvių atstovavo Jaks-Tyris ir Šatas.

ITALIJA

Aušros Vartų Marijos paveikslas spausdinamas Romoje. Paveikslą, pagal originalią fotografiją nupiešė žinomas italų dailininkas, garsusis darbas atlieka geriausias spalvotoms reprodukcijoms spaustuvė. Paveikslas bus dėjuo dydžio. Aušros Vartų Marijos paveikslas netik turi religinę prasmę, bet ir labiau riša su mums brangiu Vilniaus miestu ir apskritai su tėvyne Lietuva.

Lietuvių laikraštis. Romoje atgaivinama LUX leidykla, kuri keletų metų veikė Vokietijoje, nuo rudens pradeda savo veiklą. Pirmiausiai bus leidžiamas arkivysk. J. Skvirecko verstas Senasis Įstatymas tik lietuvių kalba ir B. Brazdžio- nio redaguoti Maironio raštai. Bet nuo rudens LUX pradės leisti mėnesinį laikraštį, kurio vyr. redaktorium bus kun. V. Tulaba, kuris dabar vieši JAV.

KANADA

Lietuvių Katalikų Veikimo Centro suvažiavimas įvyko liepos mėn. 28 ir 29 d. Toronte. Išrinkta nauja valdyba, kurią sudaro: kun. Dr. J. Gutauskas, Pusaškis, Bražukas, Žiuraitis ir Bajorinas. Aptarti spaudos, švietimo, lietuvių išlaikymo, Kanados Lietuvių Bendruomenės sudarymo ir k. aktualūs reikalai.

Dabar jau geresni nezalezninkai

Kai reikėjo važiuoti į Ameriką, tai apie stovyklų kapelionų duris ir NCWC trynėsi ir tie, kurie bažnyčių durų nevarstė. Buvo, tiesa, tokių garbingų žmonių, kurie savo nusistatymo nuosekliai laikėsi ir pas katalikus paramos neieškojo. O kas ieškojo, tam nebuvo atskaita.

Dabar tos paramos dar laukia Europoje like. Kad ir čia katalikai didžiausią dalį sudeda, niekas neginys. Tuo kartais pasinaudojama katalikus pakiršinti. Išsikimas gražus tikslas, o padaroma taip, kad nei imti nei mesti. Taip buvo neseniai padaryta Lawrence, ir kaip tik Lawrence, kur nezalezninkai nuo seno drumsčia tautinį ir religinį gyvenimą. Dabar jie sulaukė dar talkininkų — "pagarsėjusio pikniko" rengėjų, kurių atvirą laiską "Vienybė" ir "Dirva" tuojau atsispausdino. Kaip neatspaus-

dins? Juk prieš kunigą rašo. Jis raginęs neiti ir neremti. "Draugas" rašo, kad visa ta istorija buvo labai paprasta. Piknikui surengti buvo ir kitų vietų — be nezalezninkų pašlaugos. Ne visi tremtiniai tam ir pritarė, bet niekas jų nesi- klausė, o visų vardu rėmėsi. Katalikų tremtinių grupė tada buvo priversta kreiptis į prel. Pr. Jūrą ir prašyti, kad jis žmonėms reikalą paaiškintų.

Dergti už tai tą žmogų, kuriai nusipelnęs, yra daugiau negu gėda. Neisperka jos joks pasiteisinimas surinktais pinigais, ir tiek daug lietuvių tautai. Jei taip ir toliau bus renkami, tai likusiam Europoje gali pritrūkti ne 400 ar 500, o tūkstančių. Kas nieko nepaiso, gali greitai nieko negauti net iš tų, kurie pradžioje paremia. Po gražiaus tikslais paslepti ragai ima badyti.

Korporalas Herman Goosens

Kiekvienas karas tufi didvyrių, šventųjų ir kankinių. Ir dabartinis karas Korejoje, be pasaulinio garso gen. MacArthur, turi nežinomų kankinių, kurie bolševikų žiauriausiai nukankinti: turi vyrų, kurie kovoja ne dėl garbės, bet iš idealizmo, kad greičiau sumai- kintų didžiausią pasaulio blogybę komunizmą. Jie kovoja gin- kiu ir savo sunkiose dienose aukvoja maldas dangui ir sau- kiasi jo globos.

Toks vienas didvyris yra korporalas Hermanas Goosens, danas, II-jo pasaulinio karo ve-

teranas, vos per plauką išsisu- kęs iš SS nagų. Po karo atvyko į JAV ir įstojo į pirmąją ma- rinų diviziją. Prasidėjus kartui Korejoje, buvo išsiustas vėl kovoti su bolševikais. Kovos lauke sunkiai sužeistas ir ne- galėdamas paeiti, aštuoniolika dienų jis išbavo kovų lauke ir, galima sakyti, atliko tylią pi- ligrimo kelionę.

Sužeistas buvo kaip tik tuo metu, kai skubėjo į pagalbą savo sužeistam draugui. Kiti draugai nestukubo jo paimti, ir jie liko mūšio lauke. Beveik tris savaites jis buvo kankina-

NELLO VIAN

ŠV. ANTANAS PADUVIETIS

SV. ANTANAS PADUVIETIS

Tai knyga, kurią kiekvienas skaitys su džiaugsmu. Jos au- torius, Nello Vian, įdomiai vaizduoja šventąjį, kurio dar- bai ir žodis žavi visus. Šią kny- gą iš prancūzų kalbos išvertė rašytojas Antanas Vaičiulai- tis. Jo vertimai savo stiliumi, gražia kalba visada visus ža- vėjo. Viršelį ir vinjetas darė dail. Telesforas Valius. Knyga turi 140 psl. ir jos kaina tik 1 dol.

Vistus užsakymus siųsti šiuo adresu: FRANCISCAN MONASTERY Kennebunk Port, Maine

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

BRIDGEVILLE, PA.

• Moterų Sąjungos seimas šaukiamas Putnam, Conn. Nekalto Prasidėjimo vienuolynė. Atstovės ir seimo dalyvės pradeda rinktis rugpjūčio 19 d. Seimui parengtas mergaičių stovyklos patalpos.

• Uždaros moterims rekolėkcijos Nekalto Prasidėjimo vienuolynė bus rugpjūčio 24, 25 ir 26 d. Prasideda penktadienį 8 val. vak. ir baigiasi sekmadienio rytą. Po rekolėkcijų galima bus palikti poilsui. Kreiptis adresu: Rev. Sister Superior, Immac. Concep. Convent, RFD, 2, Putnam, Conn.

• Kun. Longinas Jankus ir kan. K. Steponavičius atostogų praleido belankydami lietuvių kolonijas prie Ramiojo vandenyno. Aplankė San Francisco, Seattle ir Portland.

• Miltonas G. Starkus, baigęs versti J. Ramono "Kryžius", išvyko atostogų į Rytines valstybes. Pastoviai gyvena Los Angeles, Calif.

• Šv. Kazimiero parapija Los Angeles jau baigia statydintis bažnyčią. Rugsėjo 16 d. numatomos pirmosios iškilmingos pamaldos.

• Kun. B. Zdanavičius, atvykęs iš Vokietijos, baigė Scrantono muzikos konservatorijos pianino ir smuiko kursus. Nesenai jis laikė Scrantone anglų kalbą paskaitą: "The life behind the iron curtain."

• Rochesterio ALT skyrius Lietuvos laisvinimo reikalams surinko 1,500 dolerių, kuriuos įteikė ALT Centriui.

• Aleksandras Šriupskis, buvęs seniau "Vienybės" bendrovės direktorius, mirė rugpjūčio mėn. 8 d. Easton, Pa.

• Detroito vyčiai yra pasiryžę pastatyti lietuviškam katalikiškam jaunimui namus. Tam reikalui įkurtas Statybos fondas.

• Braddock, Pa., šv. Izidoriaus bažnyčioje, rugpjūčio 20, 21 ir 22 bus valandų atleidai. Tėvas Aleksandras OFM. sakys pamokslus. Klebonas kun. V. T. Abromaitis visus parapijiečius prašo gausiai dalyvauti.

• Rašomosios mašinėlės lietuvišku šriftu, bet pilnai tinkančios rašyti angliškai ir vokiškai, firmos ROYAL, mod. Quiet de Lux, portatyvinės, su visais biuro modelio priedais ir patobulinimais gaunamos per Royal fabriko dirbantį J. L. Giedraitį, 1632 Broad St., Hartford 6, Conn.

WORCESTER, MASS.

Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimas Amerikoje, Worcesterio kuopa, rugpjūčio 19 d. Maironio parke rengia

GEGUŽINĖ

Bus skanių užkandžių ir gėrimų.

Darbuojamės. Liepos 29 d. Antano parapija suruošė šią vasarą jau trečią pikniką. Dalyvavo beveik visi parapijiečiai ir gražūs būrys svečių. Sulaukėme nemažą jų būrį iš apylinkinių vietų ir net tolimų kolonių — Chicago, ir Brooklyno. Giedri, saulėta ir gana karšta diena atnešė parapijai ir gražaus pelno. Klebonas ir visa parapija nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie savo pasisventimu bei darbu, savo aukomis ir savo gausiu atsilankymu prisidėjo prie pikniko pasisekimo.

Išmokėta parapijos skola. Daugelio šv. Antano parapijos žmonių pasisventimas ir darbas neša parapijai labai gražių vaisių. Per nepilnus dvejus metus šv. Antano parapija įstengė išmokėti 5000.00 dolerių parapijos skolos, neįskaitant į tą sumą naujo bažnyčios stogo, bažnyčios apšildymo ir kitų didesnių remontų.

Automobilių šventinio iškilmes. Kiekviena, kad ir mažiausia kelionė, yra surišta su daugeliu pavojų ir nelaimių. Išvengti nelaimės visa parapija bendrai meldėsi į šv. Kristoforą, visų keliautojų Globėją. Po to buvo šventinami automobiliai. Jau nuo ankstyvo ryto gražiai jie rikiavosi šiai vienkartinėi metuose ceremonijai. Po pirmųjų šv. Mišių ir po Sumos klebonas Tėvas Al. Žiubrys, OFM pašventino kiekvieną automobilį atskirai. Ta pačia proga klebonas įteikė kiekvienam parapijiečiui gražią šv. Kristoforo emblemą.

Didžiojo jubiliejaus maldininkai. Praėjusį sekmadienį, rugpjūčio mėn. 5 d. visa Avelia parapija lankė mūsų bažnyčią jubiliejiniam atleidam laimėti. Visi džiaugėsi maža, bet labai jaukia bažnytele. Kitą sekmadienį laukiame keletos kitų grupių.

Piknikas. Paskutinis ir didžiausias šv. Antano parapijos piknikas šiais metais įvyksta LABOR DAY dieną. Jau dabar visa parapija intensyviai ruošiasi. Laukiame atvykstant svečių iš gretimų parapijų ir artimesnių kolonių.

Pirmoji vaikų šv. komunijs. Šio mėnesio 19 d. parapijos vaikučiai eis prie Pirmos šv. Komunijos. Po šv. Mišių vaikeliams ir jų tėveliams parapijos salėje ruošiami bendri pusryčiai.

40 valandų atleidai. Rugsėjo 11, 12 ir 13 d. šv. Antano parapija švenčia 40 valandų atleidus.

LAWRENCIEČŲ ŽINIAI

Praešiu, kad Lawrence paradiuodami baldai (forničiai) ir kartu galima gauti butą 3 kambarių ir virtuvės. Kam reikia, ateikit pasikalbėti pas J. Yerus, 33 Brook St., (žemutinis aukštas), Lawrence, Mass.

atleidus. Tikimės gauti svečių pamokslininką.

Nauji parapijiečiai. Visa parapija džiaugiasi ir nuoširdžiai sveikina dvi naujas šeimas, kurios šiomis dienomis įsirašė į šv. Antano parapiją. Jiems linkime kaip galima greičiau pas mus apsiprasti ir suėti į pažintis su visais mūsų parapijiečiais.

Krikštai. Mykolo Sabaliausko (Michael Sabalosky) šeima susilaukė sūnaus. Jį pakrikštijo Mykolo vardu. Tėveliams linkime gražiai išauginti pirmą sūnų šeimoje.

Liepos 22 d. šv. Antano bažnyčioje buvo pakrikštyta Patricia Malarkey iš Canonsburg, Pa.

Išvyksta. Povilas Vasiliauskas (Paul Volosky) uoliai ruošiasi kelionei į mažąją Pranciškonų seminariją Lowell, Mass. Jis ruošiasi būti Lietuvos Provincijos pranciškonu kunigu — misionierium.

Mūsų ligoniai. Mr. Antanas Toliušis, kuriam buvo padaryta gana sunki operacija, jau sugrįžo iš ligoninės. Darbuojasi namie. Už savaitės kitos žada pradėti savo įprastinį darbą.

Jonas Labanauskas, vienas Antano parapijos kūrėjų ir darbininkų, buvo labai sunkiai susirgęs ir aprūpintas paskutiniais sakramentais. Dabar jau jaučiasi geriau ir pamazą pradeda trūsti apie savo namus.

Atostogavo. Miss Elena Kasputis ilgesniai laikui buvo išvykusi atstogų, kurias praleido Floridoje. Aplankė savo pažįstamus ir draugus.

Mrs. Charles Pliopa yra išvykęs pas savo dukterį Allice į Chicago. Atostogauja jau antrą mėnuo. Jaučiasi gerai.

Marijona Mazaitienė ir Morta Petrilienė buvo nuvykusios atstogų į West Virginiją pas Marcelę Rudžionienę. Atostogomis jos buvo labai patenkintos.

Mrs. Bertha Chebatoris su visa šeima buvo nuvykusi į Chicago aplankyti savo draugę. Išbuvo beveik visą savaitę. Ta pačia proga aplankė savo brolius ir seseris Rochesterį, N. Y.

Mr. ir Mrs. Tkach su visa šeima buvo išvykę vienai savaitėi atstogų pas savo gimines į Rochester, N. Y.

Lankėsi. Mr. ir Mrs. Papeikuskas aplankė jų dukterį ir žentas su mažyte dukrele iš Brooklyno. Abu yra susipratę lietuvių ir stengiasi savo mažyte dukrele išmokyti gražiai lietuviškai. Jis sakėsi esąs sužavėtas Pensilvanijos gamtos ir patenkintas čia praleistomis atostogomis.

Mrs. Juškevičienė netikėtai susilaukė sesutės iš Chicago. Ji čia žada paatostogauti ilgesnį laiką. Sekmadienį lankėsi mūsų bažnyčioje ir dalyvavo parapijos piknike.

Vienuolyno naujienos. Tėvas B. Ramanaukas, OFM., buvo išvykęs vienai savaitėi į Du Bois padėti klebonui kun. Urbanui, dideliu Tėvų Pranciškonų bičiuliui ir geradariui. Pereitos savaitės gale išvyko į Cleveland, Ohio, šv. Jurgio parapiją pastoraciniam darbui per vasaros atostogas.

Tėvas A. Ziubrys, OFM., rugpjūčio mėnesio 20, 21 ir 22 Braddock lietuvių parapijoje sako pamokslus per 40 valandų atleidus.

Parapijiečiai

MERCER BROS. GARAGE CO., INC.

DODGE — PLYMOUTH
SALES and SERVICE
312 Main St., Nashua, N. H.
Tel. 614

PITTSBURGH, PA.

Minėjo Mindaugo krikštą

Šv. Pranciškaus vienuolyno motiniškojo namo, įsikūrusio Mt. Providence, seserys praeitą savaitę minėjo pirmojo Lietuvos karaliaus Mindaugo 700 metų krikštą sukaktį. Rugpjūčio 3 d. vakare vienuolyno vedamos mergaičių akademijos salėje paskaitą apie Mindaugo krikštą ir katalikybės nuopelnus lietuvių tautos kultūrai skaitė A. Kasiulaitis. Šeštadienį (rugs. 4 d.) įvyko antroji minėjimo dalis, su specialiais pietumis ir progai pritaikinta meninė programa. Tokia lietuvių seserų iniciatyva reikia tik džiaugtis ir linkėti, kad jose taip gražiai degant tėvynės meilės ugnelė ne tik neužgestų, bet šviesiai suklepsnotų savo senai tėvynei, kuri jų pagalbos atgėlyje taip bus reikalinga. Lietuviškojo gyvenimo judintoja vienuolynė yra nemulstanti Motina Aloyza. Jai daugiausiai priklauso ačiū ir už minėjimo surengimą.

T. Vaškys Pittsburghe

Praeitą savaitę gale ir šios savaitės pradžioje Pittsburghe įvairiais reikalais lankėsi Lietuvos Pranciškonų Amerikoje Provincijolas T. Justinas Vaškys. Ta proga jis lankėsi mažoje T. Pranciškonų vienuolynė Bridgevilleje, šv. Kazimiero parapijoje ir kt.

Tremtiniai planuoja

Negausūs Pittsburgho lietuvių tremtinių draugijos valdyba savo paskutiniame posėdyje yra užsibrėžusi paminėti rugsėjo 8-ją — Tautos šventę. Svarbiausiu šventės kalbėtoju greičiausiai bus vienas iš Clevelando lietuvių veikėjų. Ta pačia proga valdyba svarstė ir pasikartojančių lietuvių klausimus. Manoma, jog paskaitos bus pradėtos tik rugdenį, gerokai atvėsus taip karštai Pittsburgho vasarai.

Homesteadas švęs spalio 14-ą

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos Homesteade aukštinio jubiliejaus minėjimas įvyks spalio 14 d. Ši galutinė minėjimo data nustatyta nesenai įvykusiame gausaus jubiliejaus minėjimo komiteto posėdyje, kuris ta proga taip pat apsvaistė ir smulkesnius minėjimo reikalus. Sukaktuviniškai parapijai vadovauja klebonas kun. E. Wassel-Vasiliauskas, o energingajam komitetui — žinomas Pittsburgho lietuvių katalikų veikėjas ir uolus parapijos narys Jonas Grėbliūnas.

Espleno bazaras

Nuo rugpjūčio 20 d. iki rugpjūčio 25 d. Espleno lietuvių šv. Vincento parapija ruošia bazarą — Street fair, — kurio pelnas eis naujos bažnyčios statymo fondui. Šis fondas, labai uoliai vietos parapijiečių remiamas, kas kart vis didėja. Naujos bažnyčios statyba labai daug rūpinasi parapijos klebonas kun. P. Lunskis.

Choro iškyla

Rugs. 5 d. įvyko šv. Vincento parapijos choro labai jauki ir linksma iškyla į Racun ežerą, kur dalyviai praleido visą dieną spinduliuojančioje nuotakoje.

Tą pačią dieną parapijos bažnyčioje buvo pakrikštyta Patricijos vardu uolių parapijiečių Stasio ir Ono šaulių dukrelė.

Veda Vincas Čizauskas

Teko patirti, jog southsidiečiams taip gerai pažįstamas šv. Kazimiero parapijos zakristijonas Vincas Čizauskas rengiasi tuoktis. Šios gražios staigmenos proga Vincui jo bičiuliai ir draugai jau iš anksto linki laimingo vedybinio gyvenimo.

Mirtis aplankė South Side

Praeitą savaitę pradžioje po trumpos ligos mirė šv. Kazimiero parapijietė Adelė Nespojohny. Velionė po iškilmingų gedulingų mišių šv. Kazimiero bažnyčioje palaidota šv. Kazimiero kapinėse. Velionės seseriai, žinomai vyčių veikėja

ir buv. "Lietuvių Zinių" administratorei p. Onaitienei ir kitiems artimiesiems reikšdami nuoširdžią užuojautą, daug jos, o kartu ir velionės artimųjų dalyvavo tiek pamaldose, tiek laidotuvisė. Į laidotuves buvo atvykęs ir gedulingas mišias atlikęs velionės pusbrolis kun. Neverauskas.

Naujas biznierių

Ligšiol buvęs lokomotyvo mašinistas Virg. Evaltas nesenai Homesteade nusipirko restoraną. Tuo būdu gana gausi Pittsburgho lietuvių biznierių šeima pagausėjo dar vienu nariu. Reikia pastebėti, jog Virg. ir Marija Evaltai yra nepaprastai nuoširdūs ir veiklūs šv. Vincento parapijos nariai, savo parapijai talkina visuose jos reikaluose, tiek savo pinigais, tiek darbu.

J. Gailys pralaimėjo

Praėjusiuose rinkimuose Pittsburghe daugelio kandidatų tarpe buvo ir South Side lietuvis J. Gailys, kuris kandidatavo aldermano vietai. Deja, mūsų kandidatas labai nežymia balsu dauguma pralaimėjo savo varžovui lenkų kilmės amerikiečiui.

J. Virpša

PUTNAM, CONN.

Mergaičių stovykla pasibaigė. tačiau apie 15 mergaičių tęsia savo atostogas Nekalto Prasidėjimo Vienuolynė, Putnam, Conn. Dauguma jų iš New York apylinkės.

Atostogos Vienuolynė. Nekalto Prasidėjimo Vienuolynė, Putnam, Conn. šimet atremontuotas vienas talpus pastatas, kur per liepos mėnesį stovyklavo mergaitės, rugpjūčio mėnesį bus Moterų Sąjungos Seimas ir rekolėkcijos, o rugsėjo mėnesį, kas dar norėtų galėtų paatostogauti, pailsėti prieš žiemos darbus šioj lietuviškoj aplinkoj. Norintieji prašomi kreiptis: Rev. Sister Superior, Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn.

Tėvas A. Bružas, M. S. vienuolis La Sallietis, vedė seserims aštuonių dienų rekolėkcijas, kurios buvo tuojuo po mergaičių stovyklos užbaigimo.

ELIZABETH, N. J.

Mažai rašoma apie Elizabeth lietuvių parapiją. Ten dauguma lietuvių savo namus turi aplink bažnyčią, tai greitai ir laiku susirenka į pamaldas. Parapija turi ir gražią mokyklą, kurioje dirba seserys prancišketės Pereitais metais mokyklą lankė apie 260 vaikų. Prie mokyklos yra maziukams vaikų darželis (kindergarten). Parapijoje darbuojasi klebonas kun. J. Simonaitis su dviem savo pagelbininkais. Čia yra ir prel. Ign. Starkus, buvęs Virbalio klebonas, atvykęs iš Vokietijos.

Ten buvęs

CLEVELAND, OHIO

Antras rudens sezono piknikas, rengiamas šv. Jurgio parapijos, įvyks rugpjūčio (August) 19 d. Sokol Camp gražioje vasarvietėje (Winsburgh Ohio), kur buvo ir pereitas piknikas. Nors ir toliau nuo miesto, bet užtat vieta labai graži. Kas neturi savų mašinų, gali nuvykti autobusu, kaip anuomet. Išsigykite autobusui bilietus, ir vėl linksmi trauksimės į pikniką, dainuodami lietuviškas mūsų liaudies dainas. Tad visi į pikniką rugpjūčio 19 d.!

P. G.

George D. Park

Complete Motor Service
Heating Oils
Oil Burner — Sales and Service.

Main and E. Hollis St.
Nashua, N. H.

Phone STagg 2-3108

ANTON APPEL

JERSEY PORK

428 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Didžiausias pasirinkimas visokios mėsos
LIETUVIŠKOS DEŠROS — SKANUS SEILANDŽIAI

James B. Crowley Insurance

Agency

WILLIAM F. SULLIVAN, Agent
Insurance of All Kinds

171 Main Street

Tel. — 467

Nashua, N. H.

EDGAR R. CARON

INSURANCE and BONDS

Excelent Service

184 MAIN STREET

NASHUA, N. H.

Telephone 3673

CADILLAC—OLDSMOBILE—CHEVROLET

H. C. LINTOTT

Sales and Service

25 MAIN STREET.

Tel. 77

NASHUA, N. H.

Johnson's Electric Supply

Electrical Fixtures and Appliances

209 MAIN STREET

Tel. — 386

NASHUA, N. H.

CADILLAC — OLDSMOBILE — CHEVROLET

FERRY ST. GARAGE

Taisome įvairių išdirbysčių automobilius

Padangos — Baterijos.

Hudson Cab Taxi patarnavimas

20 FERRY ST. Telefonas Nashua 197 HUDSON, N. H.

C & B ROOFING CO.

ROLAND CANTARA ir PAUL BASTIEN,
savininkai

PLYTOS IR SKARDINIAI DARBAI

26 MASON STREET Telefonas 2606 NASHUA, N. H.

A. de MONTIGNY

JEWELRY STORE

Cor. Main & High Sts.

Nashua, N. H.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuojama iš stiprios Braddocko radio stoties

W L O A

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA, 2211 SARAH ST.,
PITTSBURGH 3, PA.

Telefonas: EV 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

65-43 Grand Ave.

Gyvenimo vieta

Maspeth, N. Y.

Tel. TWining 4-8087

KLAUSYKIT RADIJO!

KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ 11 VALANDĄ RYTO

MIELAI KVIECIAME PRALEISTI ATOSTOGAS KALNUOSE

BUTASKŲ ŪKYJE, kurio apylinkės labai gražios, kaimo oras nepaprastai sveikas. Jūs čia rasite tikrą poilsį ir džiaugsmą.

Erdvūs, su visais patogumais kambariai, labai skanūs ir įvairūs valgiai, pagaminti iš savo ūkio produktų: pieno, kiaušinių, daržovių, vaisių etc.

Kas mėgsta žaidimus ir pramogas, čia ras Ping-Pong, Badminton, Television.

Butauskų ūkis 5 minutes nuo Torrington, Conn., miestelio.

Čia primate vasarotojų: birželio, liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesiais. Vietos užsakomos iš anksto savaitėi iki šeštadienio 12 val. po pietų.

KAINA priinama ir pigi: asmeniui 28 dol. už savaitę.

Iki malonaus pasimatymo BUTASKŲ ŪKYJE, kurio adresas:

MRS. R. BUTAN

RFD 1, Mountain Rd.

Torrington, Conn.

Telef. Torrington 9655

Iš New Yorko pajūrio gyvenimo

Retai kuris pasaulio miestas turi tokią ilgą, madingą tinkamą, pajūrio juostą, kaip New Yorkas.

Ta juosta tęsiasi daugiau kaip šimtą angliškių mylių. Be septynių didžiųjų pajūrio kurortų, New Yorkas turi daugelį mažesnių maudyklių, kurias kas metai atsilanko daugiau negu 40 milijonų vasarotojų.

Iš tų vasarotojų miestas turi gražių pajamų. Tačiau, iš antros pusės, tokį skaičių vasarviečių tvarkyti ir išlaikyti susidaro nemaža: pajūrio maudyklių priežiūra miestas turi išlaikyti 500 policininkų ir

490 gelbėjimo sargų

Kai išėjo kalba apie gelbėjimo sargus, reikia šiek tiek pakalbėti apie jų darbo malonumus ir surištus su jų pareigomis rūpesčius bei vargus.

Mums, iš šalies žiūrint, jų darbas — vienas malonumas: ištisą vasarą gyvena pajūry, maudaisi, kiek nori, kaitiniesi saulėje ir dar nebologą algą gauni.

Tačiau jie patys apie savo darbo nedėkingumą pripasakoja tokių neįtikėtinų dalykų, kurių nė vieno, kad ir akyliausio vasarotojo akis niekuomet nepastebi. Štai tik vieno jų argumentai.

"Mulki, kam kiši savo snapą..."

— Šiaip vasarotojų publika, — sako vienas, — yra gana tvarkinga ir ja nusikūsti negalima. Tik jos tarpe yra geras nuosimtis pramuštgalvių, kurie viską niekais paverčia.

Pavyzdžiui, iš miesto maudytis atvyksta visos būrys įkaitusių jaunų vyrų. Jie neblogi plaukikai ir tuo nori prieš kitus pasirodyti, saugumo taisyklėmis palikdami kitiems rūpintis.

Džanai vienas kitas tiek toli nuo krašto nuplaukia, kad grįžti atgal neįstengia ir gelbėjimo sargai tenka ji kran-tan ištraukti.

Tačiau gal manote iš tokio kandidato į skenduolių dėkingumo sulaukti? Anaip! Vietoje to jis, norėdamas prieš kitus pasirodyti, dar pradės tave kolyti ir įžeidinėti.

— Mulki, — šaukia jis, — kam kiši savo snapą ten, kur tavęs niekas neprašo! Aš ir be tavo pagalbos būčiau atgal grįžęs.

Reikia nuo tokių "narsuolių" kuo greičiausiai pasitraukti.

ti, kad negautum netaisyklin-go bokso, nuo kurio kelias savaitės reikėtų susirietus vaik-šioti.

Arba vėl:

— Don Žuane, greičiau su-rask mano dantis! — šaukia p a n e l ė, kuriai, traukiant ją iš bangų, iš burnos iš-krito jos dirbtinis grožis. — Nelaukai, kaip vanagas, griebdamas mane, taip išgaidi-nai, kad aš per daug išsižiojau ir banga man juos iš burnos iš-plovė. Žinai, kad dabar dantys daugiau kaip 300 dolerių, ir aš to tau nedovanosiu!...

Dar blogiau yra turėti reika-lo su moterimis. Jas gelbėda-mas, visokių nemalonių tur-rėsi: tai per aštriai sugriebei tai per smarkiai iš vandens traukai ir t.t.

Bet visų pavojingiausia traukti iš vandens jauną ponitę, kurios senas vyras, bijoda-mas blauzdas sušlapti, pajūriu vaikščioja ir piktu, kaip tigro žvilgsniu, seka savo žmonos menkliausius judesius.

Nelaimė šios vasaros pra-džioje man pačiam tokį nuoty-kį teko pergyventi ir iki šiai dienai dviejų savo šonkaulių-negaliu paliesti.

Sėtone, šalin nuo mano žmonos!

Buvo taip. Vieną popietį, ra-miai sėdėdamas, stebėjimo bokstelyje ir žiūrėdamas į jū-ros krašte besitaškančius vasa-rotuosius, staiga išgirdau rik-s-mą: — Gelbėkit, gelbėkit!... mo-teris...

Aš šokau į tuotėlį ir nuplau-kiau šaukimo link. Kol iki tos vietos prisirytiau ir kol skėstan-čią kran-tan ištraukiau, mote-ris jau buvo nustojęsi alsuoti. Aš pradėjau ją daryti dirbti-ną kvėpavimą.

Ir tuo metu, kai aš, sušilęs, bandau skenduolę atgaivinti, mano akyse sužibavo ir su-traskėjo keli šonkauliai. Pakė-lęs akis į viršų, šalia savęs pa-mačiau nusipėjęs, kaip be-konas, pilvūza, kuris liūto bal-su man kriokė:

— Sėtone, šalin nuo mano žmonos! Aš ir pats sugebėsiu ją pasirūpinti.

Gerai, kad minia ji sulaukė, o atvykęs policininkas visai su-tramdė. Jei ne, — nežinia kuo visa istorija būtų pasibaigusi.

Zodžiu, iš vasarotojų ne tik dėkingumo, bet nė užuojautos nelauki...

M. M—as

IVAIRŲS SKELBIMAI

PAIEŠKOJIMAS

Mrs. Ona Lauryna, gyvenan-ti 608 Grand St., Brooklyn 11, N. Y., prašo atsiliepti savo gi-mines Zaveckites (Zaveckyt-es), iš Liudvinavo valsčiaus ir parapijos, kurios gyveno apie Boston, Mass., ir Petronėlės Zaveckytės, gyv. Argentinoje

Lubų dažymas tik \$7.50

Svarus darbas, greitas patar-navimas. Geriausi dažai (ar medžiaga). Kreipkitės į Mr. WETMORE, Boston. Tel. LY-2-1269.

JONAS JAKAITIS

57-42 LAWRENCE ST.
Flushing, L. I., N. Y.

Paremkite tuos biznierių ir profesionalus, kurie skelbiasi "Darbininke!"

Tel. EVergreen 4-9352
4-2442

ALLIANCE HALL

195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS Communion Breakfasts
Parties - Weddings Banquets
MEETING HALL

JEI NORITE VAŽIUOTI

i kitą miestą, į naują butą, į kurortą, į stotį ir t.t. — visur mūsų automobiliai pigiai ir greit perveš Jus kartu su bagažu ir daiktais.

Užsakykite telefonu CYpress 9-7879 tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro

2066 Anthony ave., New York 57, N. Y.
TRANSPORTATION BUREAU

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.

Tel. GL 2-8539

Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMSA

EV 4-9293

SALDINIŲ PALOČIUS

Geriausios rūšies Lengvi Užkandžiai, Kava, Arbata, Hot Chocolate
PUSRYČIAI — PIETOS — VAKARIENĖ — ALUS

Didžiausias pasirinkimas AISKRYMO, namie gaminto iš geriausios smėtonos

Priimami užsakymai įvairiems parengimams

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų.

Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Saukite:

BORIS BEVERAVE CO.

J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E Street Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Telefonas: EVergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MIŠIUNAS IR SŪNUS EDWARD MIŠIUNAS
SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užteiti.

Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti. Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS

Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir Visokiems
Parengimams.
Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius—Balsamuotojas

Moderniška Koplyčia

423 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garsz

Graborius—Balsamuotojas

231 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tel. VIRginia 7-4499

F. W. Shalins

(Salinskas)

Laisniuotas Graborius

Suteikiam Garbingas

Laidotuves

— \$150 —

KOPLYČIA SUTEIKIAM

NEMOKAMAI

84-02 Jamaica Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Kitur

Tel. POPlar 4110

Charles J. Roman

(Ramanauskas)

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia, Pa.

Moderniška laidojimo įstaiga

Didelė, graži koplyčia, erdvi salė

Pakeleivingiems suteikiama

nakvynė

Viskas nemokamai

Kreipkitės dieną ir naktį

Tel. NEWton 9-4464

Estate of A. J. Valantiejus

VERONICA R. VALANTIEJUS

Laisniuotas Graborius

GENERAL INSURANCE AGENT

54-41 — 72nd Street

Maspeth, N. Y.

ZUPP'S BAR TELEVIZIJA

SPORTAS - MUZIKA

JOS. ZEIDAT, JR., Savininkas

Visų lietuvių mėgiamiausia, moderniskai įrengta užėiga —

Idealiska vieta pavišėti ir pavišinti svečius.

VISOKIŲ RŪŠIŲ GERIMAI IR UŽKANDŽIAI

MALONUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

Prašome užteiti ir įsikinti.

411 GRAND STREET

Tel. EV. 4-7729 BROOKLYN, N. Y.

V. GERULAIČIO

Transporto Kontora

Atlieka baldų, prekių, keleivių ir jų bagažo

PERVEŽIMO DARBUS

Aptarnavimo kainos žymiai mažesnės kaip kitur.

Rašykite: 671 WALES AVE., BRONX, N. Y.,

arba telefonuokite: MELrose 5-3149 nuo 6 val. iki 10 v. vak.

E. POVILANSKŲ

Baras ir Restoranas

Puiki Salė Seimyninėms Pramogoms

158 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9737

Bostone

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVIČIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermainis dykai

Tel. South Boston 8-2590

Avenue 2-2484

187 DORCHESTER STREET

South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS)

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermainis dykai

Tel. SO 8-1437

South Boston 8-3960

171 NO. MAIN STREET

Brockton, Mass.

V. YAKAVONIS

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermainis dykai

Tel. BROCKTON 8-1580

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zaitsevas, F. E. Zaitsevas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermainis dykai

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

South Boston 8-2609

197 WEBSTER AVE.

Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

(NOTARY PUBLIC)

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas žemaisiomis kainomis.

Kainos tos pačios ir kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

30 EMERSON AVE.

Brockton, Mass.

EDWARD J. WAITT

(Waitkūnas)

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermainis dykai.

Tel. Brockton 3368

105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Garantuotas ir greitas patarnavimas.

Ivairūs skelbimai

J. KUMPIKO

ELEKTRO MOTORŲ DIRBTUVĖ

TAISO:

Electro Motors — Ventilatorius —

Kirpimo bei skutimo mašinos — skal-

bimo mašinos ir dulkų siurblius.

105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Garantuotas ir greitas patarnavimas.

V. ZUBAWICZ

NOTARY PUBLIC

111 AINSLIE ST.,

Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EV 4-3049

William J. Drake

(DRAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 03 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 3-7722

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, pu

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

NEW YORKO NAUJIENOS

Apriškimo parapijos

piknikas, įvykęs Dexter Park praėjusį sekmadienį, sutraukė labai daug žmonių. Nuotaika buvo labai gera ir smagi. Pavakary pradėjus lyti, žmonės išsiskirstė kiek anksčiau, negu įprasta.

Vicekonsulas Stašinskas atostogauja

Sugrįžęs iš atostogų Lietuvos Gen. Konsuliu New Yorke J. Budriui, dviems savaitėms išvyko vicekonsulas Stašinskas. Su savo žmona jis ketina aplankyti bičiulius daugelyje vietų.

Išvyko atostogų

Kun. V. Dabušis ir rašytojas Paulius Jurkus, "Darbininko" redakcijos nariai, automobiliu išvyko į Maine valstybę atostogų. Pakeliui aplankė prof. St. Ylą Putnam ir dalyvavo Tėvų Pranciškonų ruošiamoje Naujosios Anglijos lietuvių dienos.

Kun. V. Dabušis ketina sugrįžti po vienos, o Paulius Jurkus — po dviejų savaitių.

Ateitininkų susirinkimas

1951 m. rugp. 17 d. penktadienį, 8 val. vakare, Angelių parapijos salėje — Ateitininkų Ramovėje, — 213 S. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. šaukiamas bendras New Yorko Ateitininkų studentų ir sendraugių susirinkimas.

J. T. Jacyna,

atvykęs iš tremties, dirba Electrolux įstaigoje. Jis mielai patarnauja lietuviams, kurie nori įsigyti grindimis vaškuoti mašinas ir valytuvus. Jis taip pat yra uolus "Darbininko" platintojas.

Kunigų Vienybės centro posėdis

Rugpjūčio 23 d. 2 val. p.p. Hotel New Yorker, (8 Ave. ir 34 St.) įvyks Kunigų Vienybės Centro posėdis. Posėdyje be Centro Valdybos narių dalyvaus provincijų pirmininkai, Lxu Christi redakcinė komisija ir komisijų nariai.

Kunigų Vienybė

Ona ir Jonas Raubai susilaukė sūnaus Rimanto. Gimė rugpjūčio 12 d.

Daina čiurolioniečių garbei

Netoli New Yorko gyvenas ir kurias prof. Juozas Žilėvičius, didelis lietuvių liaudies muzikos gerbėjas, tos muzikos didiesiems populiariams parašė specialiai skirtą dainą.

Nauji muzikos kūriniai

B. Jackievičius, muzikos leidinių leidyklos "Pašvaistė" savininkas, netrukus išleids J. Žilėvičiaus, Vl. Jakubėno ir J. Starkos sukurtų muzikos kūrinių.

Galima gauti darbą

Valerija Mrozinskienė, sulėtėjus radijo kondensatorių fabrike Micamold darbu, kurį laiką nedirbusi, šiomis dienomis susirado darbo dulkių siurblių fabrike Berry St. ir Broadway kampas Brooklyne. Sako, kad tenai darbo galėtų dar gauti ir daugiau moterų.

Išėjo "Kario" Nr. 9

Peeritos savaitės pabaigoje išėjo iš spaudos lietuvių karių žurnalo "Kario" 9 nr. Viršelis papuostas Vyt. Augustino daryta Dariaus ir Girėno barelio Puntuke nuotrauka.

Sis numeris yra žymiai mažesnio formato už pirmąjį, kuris yra gražiai techniškai atspausintas "Darbininko" spaustuve.

Moksleivių ateitininkų stovykla

prasideda rugpjūčio 24 d. Marianapolyje, Thompson, Conn. Truks visą savaitę. Stovykloje užsirašė virš 1000. Stovyklos programa parengta įvairi ir įdomi. Bus ir dovanų paskirstymas. Šaknelės reikia gražinti P MAS CV dar šią savaitę.

Ateitininkų Sėpmo Fondo narių visuotinis susirinkimas

Sekmadienį, rugsėjo 2 d., 3 val. p.p., šv. Jurgio parapijos salėje, 545 Hudson Ave., Rochester, N. Y., šaukiamas visuotinis Ateitininkų Sėpmo Fondo narių susirinkimas. Darbotvarkėje: Fondo įstatų tvirtinimas, praėjusių metų apyskaitos tvirtinimas ir ateinančioms metams samatos priėmimas, Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimas. Fondo nariai prašomi kuo gausiausiai dalyvauti. Asmeniniai pranešimai nebebus siuntinėjami.

Ateitininkų Sėpmo Fondo Valdyba

"Marija kalba pasauliui"

jau išėjo iš spaudos. Knyga portugaliskai yra parašęs prof. Dr. L. Gonzaga da Fonseca. I lietuvių kalbą vertė ir išleido kun. M. Vembrė. Atspausinta Tėvų Pranciškonų spaustuve Brooklyne. Knyga iliustruota, turi 267 psl.

Kun. A. Masaitis

iš Long Island City, nuoširdus pranciškonų bičiulis, su savo tėveliais aplankė pranciškonų vienuolyną ir "Darbininko" spaustuve.

26-toji tūkstantis dol. garantija

Patirta, kad, BALFui prašant, NCWC centras New York'e uždėjo už lietuvių jau 26-tąją iš eilės tūkstančio dol. garantiją. Tą garantiją gavo vė. dr. K. Avizienis, kuris dėl plaučių ligos nuo gegužės pradžios buvo laikomas Ellis Island, vėliau Marine Hospital.

Siuo metu jis perkeltas į St. Francis Sanatorium, 325 King St., Denver, Colo., kur bus toliau gydomas.

Novikas gavo 1000 dol. užstatą

BALFui garantavus, NCWC uždėjo 1000 dol. užstatą už Vytautą Noviką, kurio emigracinės įstaigos dėl fizinių trūkumų nepraleido į JAV. Šis 11 m. amžiaus berniukas apie porą metų sutrukdė emigraciją ir savo tėvams, kurie nenorėjo jį vieno palikti Vokietijoje ir laukė bylos paaiškėjimo. Siuo metu Novikai yra Wentorfo pereinamojoje stovykloje.

Paleido Bertašių šeima

Buvęs "Lietuvio" Vilniaus skyriaus direktorius J. Bertašius, prieš keletą savaičių emigracijos įstaigai sulaukęs dėl sveikatos, rugpjūčio 10 d. su šeima paleistas iš Ellis Island.

Geras oras siuvėjams

Dėl lietaus nukelta siuvėjų gegužinė, įvykusi rugpjūčio 4 d., šiuokart pasitaikė gražia dieną ir sutraukė daug svečių. Prie įėjimo vartus puošė trys vėliavos: JAV, Lietuvos ir siuvėjų unijos. Tai gražus pavyzdys ir kitiems.

Gegužinę organizavo siuvėjų savininkai ir patys siuvėjai. Dalyvavo ne tik lietuvių savininkai, bet ir svetimačiai, kurių siuvyklose dirba nemaža lietuvių.

Mirė Vaclovas Vitkus

Brooklyno lietuviams gerai pažįstamas "plumberis" Vaclovas Vitkus rugpjūčio mėn. 7 d. staiga mirė savo darbo vietoje — Iron Type Co. įmonėje, kur jis jau seniai dirbo. Mirė nuo širdies smūgio, nesulaukęs nei pilnų 60 metų. Paliko nuliūdusią žmoną — Katariną Vaizgirdaitę Vitkienę.

Vaclovas Vitkus buvo kilęs iš Gruzdžių, Šiaulių apskr. Amerikon atvyko dar jaunas ir pradžioje gyveno įvairiose vietose Massachusetts valstijoje. Prieš 20 metų atsikėlė į Brook-

lyną. Čia jis pasižymėjo kaip nuoširdus ir labai paslaugus darbininkas bet kam padėti. Labai daug padėjo lietuvių bažnyčioms ir draugijoms, kai tik prireikdavo kur "plumberio rankos". Paskutiniu metu, apie du mėnesius, popiečiaus i-

rius kun. V. Atkočius MIC., o prie šoninių — kun. A. Masaitis ir kun. V. Gidžiūnas, OFM. J. kapinės palydėjo gausus būrys draugų ir pažįstamų.

Padėkime varge likusiems

Antradienį, rugpjūčio 7 d., 8 val. vak., Apriškimo parapijos salėje buvo susirinkę posėdžio Tremtinių Pagalbos Valiaus Komitetas.

Aukų vajuš BALFo reikalingas numatytas spalio 7 d. Tą dieną įvyks Queens Lost Battalion salėje koncertas.

Komitetas rimtai šiam vajuš ruošiasi. Sudarytos atskiros komisijos parengiamiesiems darbams vykdyti. Jau atspausdinti bilietai į koncertą, kurie tuoj pat bus pradėti platinti. Kiekvienas lietuvis turėtų jausiti pareigos įsigyti bilietą į koncertą. Turės ne tik malonumą dalyvauti koncerte, bet parems ir vargstančius brolius, likusius Europoje.

Yra numatyta ta proga išleisti leidinį, kuriame bus atspausdinta aukų vajuš programą ir BALFo rėmėjų pavardės. BALFo rėmėjų bus laikomas kiekvienas, kuris paaukos tremtinių šilpui 1 dol.

Komiteto nariai, ar jų įgalioti asmenys, stengsis aplankyti kiekvieną lietuvių ir prašys būti BALFo nariu rėmėju. Neatsisakykite.

Lietuviškos firmos, biznieri ir pavieni asmenys kviečiami skelbtis specialiaame leidinyje — žurnale.

Ypatingai naujai atvykusieji turėtų aktyviai prisidėti prie šio aukų rinkimo vajuš.

Jeigu seniau atvykusieji

Maspeth, N. Y.

— Vyčiai ruošiasi Seimui rugs. 6-9 d. New York'e. Posėdžiavo rugp. 14 d.

— Kun. Dr. J. Vaškas, MIC, Marijonų Seminarijos rektorius, atostogavo mūsų apylinkėse.

— Juozas Rinkevičius miręs ir palaidotas praėjusią savaitę.

— Seselės Prancišketės, išvykusios rekolėkcijoms, grįžta tik po sekmadienio.

Brooklyniečiai Menderių ūkyje

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, Menderių ūkyje, Sulphur Springs, 150 mylių nuotolyje nuo New Yorko, atostogauja gausus brooklyniečių būrys.

BOSTONO ŽINIOS

MARIJOS DANGUN EMIMO SVENTEJE

rugpjūčio mėn. 15 d. kiekvienas katalikas turi pareigą dalyvauti šv. Mišių aukoje. Šv. Petro bažnyčioje jos bus atnaujamos 5, 6, 7, 8, 9 ir 10 val. Gledotinės šv. Mišios su pamokslu bus 9 val. 7th Street salėje šv. Mišios bus atnaujamos 6 ir 7,30 val.

Mindaugo krikšto minėjimas organizuojamas drauge su rugsėjo 8 d. švente. Yra tam sudarytas specialus komitetas. Iškilmės žada būti rugsėjo 2 d. Dalyvaus prel. Pr. M. Jūras iš Lawrence, Mass. ir kan. M. Vaitkus iš Providence, R. I. Kan. M. Vaitkus pasakys žodį.

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys, kurios moko So. Bostono lietuvių parapijinę mokyklą ir dirba prie šv. Petro parapijos, rugpjūčio 16 d. išvyksta į Brocktona dalyvauti Kongregacijos iškilmėse — naujų seserų įvilktyvėse. Iškilmės prasidės 10 valandą Sopulingosios Dievo Motinos vienuolyno koplyčioje. Vienuolius išadus primsi šiemet Bostono arkivyskupas pavedė kunigui airui.

ALRK Federacijos Bostono skyriaus

valdybos ir visų organizacijų atstovų pasitarimas įvyks rugpjūčio 15 d. 7,30 val. salėje po bažnyčia. Visų prašome gausiai dalyvauti. Baigiasi jau vasara, prasidės ruduo. Yra svarbių klausimų aptarti.

Galima išgirsti per radiją

Antano Knežio vadovaujama "Lietuvių radijo valanda" turi plokšteles (rekordus), įdėnuotas Valencijos Steplionytės. Ji yra baigusi High School, turi gražų balsą, žada lankyti konservatoriją. Kas norėtų jos malonaus balso pasiklausyti, tenustato savo radijo aparatą prie bangos 1230 WESZ, Salem, Mass. (kiekvieną šeštadienį 11 val.).

Valencijos tėvelis Stasys Steplionis, pastoviai gyvenęs Detroit, Mich., šiomis dienomis lankėsi Bostone pas savuosius, gimines ir pažįstamus.

Domicelė Banionienė,

sulaukusi tik 60 metų, po sunkios ligos mirė rugpjūčio 7 d. Buvo kilusi iš Žalsių, Trakų apskr., Vilniaus krašto. Amerikoje gyveno 40 metų. Paliko vyrą Joną, sūnų Juozapą ir dukrelę Ievą.

Bostono BALFo piknikas

Bostono BALFas ruošia rugpjūčio 19 d. "Romuvos" parke Brocktone didelį pikniką.

Sudarytas tam reikalui žinomų mūsų veikėjų komitetas daro visa, kad suvažiuotų piknikan tautiečiai jausdami, kaip anais gerais laikais Lietuvos miškuose ir pievose Nemuno ar Neris pakrantėse.

Komiteto pirmininku yra Pranas Razvadauskas, kuriam niekad neprietrūko energijos ir

sugebėjimų kiekvienam lietuviškam darbe. Virtuvė yra šeiminių Kruopienės ir Svilienės rankose. Bufetas su gausiais gėrimais Stasio Jakučio žinioj, kuris tikrai savo svečių neapvils. Idomią programą rengia daug nusipelnę lietuviškajam menui Ivaškienė, Briškis ir mūsų mieli skautai, kurie žada parodyti iki šiol nematytų ir negirdėtų numerių. Transportą organizuoti yra pakviestas Št. Griganavičius, kuris jau ilgus metus uoliai bendradarbiauja BALFo parengimuose.

Pirmasis busas išeis nuo Piliečių Klubo pirmą val. paskutinis — pusė po pirmos. Bendroji tvarka piknike yra mūsų visuomenininko - veterano M. Venio priežiūroje.

BALFas yra bendra visų lietuvių organizacija, todėl šis BALFo parengimas ir bus mūsų vienybės demonstracija. Naujakurių bendruomenė įpareigojo kiekvieną naujakurį paremti šį BALFo parengimą ir nors tuo būdu grąžinti dalį skolos tai organizacijai. Visas pelnas bus panaudotas mūsų senelių ir ligonių šėlimui Europoje.

"DARBININKŲ" AUKOJO:

Mr. G. Puidokas, Mr. G. Puidokas, Woodhaven, N. Y. 2 dol.
Mr. K. Masaitis, Woodhaven, N. Y., 1 dol.
Mr. P. Savolskis, W. Homestead, Pa. dol.
Mrs L. Drilingis, Brooklyn, N. Y. 1 dol.
Nuoširdus dėkui!

Administracija

ISNOMUOJAMAS

saulėtas nedidelis kambarys. Kreiptis: 103 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y.

Seselių rėmėjai į Brocktoną

Šių metų rugp. mėn. 19 d. Brocktone Nukryžiuotojo Jėzaus Kongregacijos vienuolyno salėje 3 val. p.p. įvyks Seserų pikniko rengėjų ir visų darbuotojų susirinkimas. Kiekviena Naujosios Anglijos parapija yra prašoma atsiųsti visus tuos Seselių prietelius bei bičiulius, kurie norėtų savo darbu prisidėti prie pikniko pasisekimo.

Pakviestas į sociologų kongresą

Vokiečių sociologų organizuojamame tarptautiniame suvažiavime, kuris įvyks spalio mėn. pabaigoje Mainzo universitete, lietuvių atstovauti pakviestas kun. Kazys Mažutis iš So. Boston, Mass. Neseniai jis grįžo iš Kanados, kur dalyvavo žosistų suvažiavime.

Inžinieriai darbuojasi

Bostone gyvenantieji inžinieriai aktyviai dalyvauja Lietuvos ūkiui atstatyti komisijoje. Jau pasirodė antras tos komisijos darbų sąsiuvinys. Komisijos prezidiumą sudaro: pirm. J. Audėnas (neseniai persikėlęs gyventi į Brooklyną), vicepirm. inž. J. Dačinskas ir sekretorius arch. J. O-kunis.

Išėjo Bostonui skirtas "Nemunas"

L. Dovydenas šiame krašte išleids jau šeštą numerį "Nemuno", kuris vadinamas nepriklausomu kultūros žurnalu. Nei vienu numeriu šis leidinys kultūros žurnalo lygio dar nepasiekė ir pažangos taip pat nedaro. Pastarasis numeris vienas silpniausiųjų. Bostono lietuvių gyvenimas aprašytas taip pat labai paviršutiniškai. Informacija nepilna ir juo labiau netiksli. Yra ir nepateisinti klaidų. Sakysime, įdėta šalia eilraščių klisė su poeto Petro Pilkos parašu, o iš tikrųjų tai dr. D. Pilkos fotografija. Įdėtas savotiškas "Bostono valdų" sąrašas, kuriame šalia sandariečių veikėjų minima ir kelios kitos pavardės, jų tarpe Bostone gyvenę tremtiniai rašytojai.

Yra ir skyrius "Apie Bostoną atvirai". Juo lyg ir humoro siekiama (naujas reiškinys leidiny su kultūros žurnalo pretenzijomis), tačiau viskas labai paviršutiniškai atrodo.

Kun. A. Abraščinskas išvyko vasaros atostogų.

• Adv. F. J. Bagočius, ilgai ir sunkiai sirgęs, pradeda po truputį atgauti sveikatą.

• Antanas Užubalis, pasinaudodamas atostogomis, aplankė savo draugus Detroit, Mich., ir Toronte, Kanadoje.

• Alice Plevokaitė, muzikos mokytojų vadovė Deer Isle, Me., atostogauja Bostone pas savo tėvus, moderniškos kepyklos "Alice Bakery" savininkus.

• Marytė Sataitė ir Albina Volungevičienė gydos South Boston Carney ligoninėje.

NEMOKAMAI ISNOMUOJAMAS KAMBARYS

su vonia ir apšildymu tam, kuris bus popietinėm valandom namie. Dėl sąlygų teirautis nuo 5 iki 7 val. vakaro. 592 E. 6th St., III-čias aukštas, So. Boston, Mass.

Liberty Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION

Philadelphia 7, Pa.

235 N. BROAD STREET

(Temporary Address)

New Building Under Construction at 202-204 North Broad Street

Total Assets . . . \$9,396,856

General Reserves and Surplus \$502,012

CHARLES S. CHELDEN, President

Current Dividend 2 1/2% Per Annum Payable June 30 and December 31 Paid Without Interruption Since 1901

SAVINGS ACCOUNTS NOW INSURED UP TO \$10,000

LIETUVIŠKA MUZIKA

Česlovo Sasnausko kompozicijos

solo, mišriems balsams ir chorui, pri-tariant fortapionui arba vargonams.

Č. Sasnauskas

SIO LEIDINIO TURINĮ SUDARO MUZIKOS KŪRINIAI: Kur bėga šėsupė, Jau slava sukilo, Užmigo žemė, Skubėk prie kryžiaus, Siuntė mane motinė, Karvelėli, Tu mano motinė, Lėk sakalėli, Vyrai, Requiem, O Salutaris Hostia, Tantum Ergo Sacramentum, Ad multos annos, Malda Marijai už Tėvyne, Marijos giesmė, Blai-vininkų himnas, Ateitininkų himnas.

Išleido Kun. L. Voisiekauskas

29 Davis St., Harrison, N. J.

Redagavo Juozas Žilėvičius, L. M.

166 Park Place, Elizabeth 1, N. J.

Kaina \$3.50

Kun. L. Voisiekauskas

Knygų yra likę nedidelis skaičius ir naujų neskubama leisti. Kas norite įsigyti, prašoma kreiptis į leidėją arba muz. J. Žilėvičių, nurodytas adresais.